Revistă de analiză şi informaţie culturală

Asociaţia oamenilor de ştiinţă şi artă • ECOSTAR 21

CULTURA Vâlceană

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul IX • Nr. 128 • noiembrie 2016 • editat de ECOSTAR 21 prin INTOL PRESS • www.culturaarsmundi.ro

CUPRINS:

- **CERNĂUȚI - BUCOVINA, VATRĂ DULCE STRĂMOŞEASCĂ - 2016. ATENȚIA ŞI CHIBZUINȚA, SECRETELE PERFORMANȚEI!** Petre CICHIRDAN.....pag.1
- **VOINEASA, 11-13 NOIEMBRIE, 2016 – UN NOU ÎNCEPUT AL CLUBULUI DE TURISM ECOLOGIC MONTAN „LOTRU”** Mihai SPORIŞ.....pag.3
- **IOAN DURĂ: „*MĂRTURIE ORTODOXĂ*- REVISTA COMUNITĂȚII ORTODOXE ROMÂNE DIN OLANDA”** pcickirdan.....pag.4
- **VULTURUL PLEŞUV** N.TOŞU.....pag.4
- **UN CRITIC-ARTIST: EUGEN NEGRICI** Constantin ZĂRNESCU.....pag.5
- **ISTORIA TIPARULUI. DE LA PONSON, LA CALCULATOR** C. ZĂRNESCU.....pag.5
- **TIMIŞOARA - CAPITALĂ CULTURALĂ EUROPEANĂ** Gheorghe PANTELIMON.....pag.6
- **ÎNTRE BUNELE INTENȚII ŞI MENU-UL „MESELOR ROTUNDE”** Mihai SPORIŞ.....pag.6
- **CĂLIMĂNEŞTIUL ÎN CELE DOUĂ DECENII 1900-1910 ŞI 1990-2000** Gh. MĂMULARU, George MĂMULARU.....pag.7
- **SALONUL DE IARNĂ AL MEDICILOR LA SEMICENTENAR-CLUJ NAPOCA, 2016** Laura POANTĂ.....pag.8
- **SFÂNTUL ANTONIE DE LA SCHITUL IEZER** Veniamin MICLE.....pag.9
- **GHEORHE ROGOJIANRU -** poezii.....pag.10
- **TURISMUL DE IARNĂ ÎN VALEA LOTRULUI** Gheorghe SPORIŞ.....pag.11
- **LIGIA NICOLESCU -** proză scurtă pag.12
- **COPILĂRIA, BUCURIA TUTUROR** Zenovia ZAMFIR.....pag.12
- **PRIN LUMEA VĂZUTELOR ŞI A NEVĂZUTELOR. CU DANIEL MEDVEDOV CARE SE ÎNTOARCE!** Felix SIMA.....pag.13
- **CU PROF. DR. TITU GEORGESCU, PRIN LUMEA VĂZUTELOR ŞI A NEVĂZUTELOR** F. SIMA.....pag.13
- **„ARPEGII” DE VASIAN MIRCESCU** Felix SIMA.....pag.14
- **TANDEM ARTISTIC DE VALOARE LA BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ** sp cickirdan.....pag.15
- **ILIE GORJAN** - o poezie.....pag.15
- **100 ANI DE LA MOARTEA LUI ŞTEFAN LUCHIAN** Claudia VOICULESCU.....pag.16

CERNĂUȚI - BUCOVINA, VATRĂ DULCE STRĂMOŞEASCĂ - 2016. ATENȚIA ŞI CHIBZUINȚA, SECRETELE PERFORMANȚEI!

Petre CICHIRDAN

Rusia s-a deşteptat sau a fost deşteaptă mai din totdeauna, după modelul marilor puteri din jur, ale momentului, modelul ei, de-acum, fiind acea Rusie a ţarului Nicolae al II-lea. Încurajează românismul în jurul României pe graniţele din est şi nord, ceea ce înseamnă că ţara noastră va fi mai puternică cu o vecinătate românească, puternică, cu precădere în Republica Moldova, dar şi în Ucraina şi în Serbia... Interesul românilor din aceste ţări este recunoaşterea lor ca minoritate naţională (mai puţin Republica Moldova), deci, având avantaje care decurg din această calitate şi, desigur, din dubla cetăţenie... Fără aceste calităţi, ele, nici nu ar conta în arealul interior al statului cu populaţie majoritară. Ţarismul, după războaiele cu Napoleon Bonaparte a învăţat de la strategul corsican că un popor cucerit trebuie respectat, dacă vrei ca el să te hrănească şi să te adopte, dacă, binenţeles, nu-l distrugi...În 1865, la Chişinău exista un manual bilingv rumâno-rus, da, chiar în această ordine! iar populaţia cu rădăcini în acele vremi, inclusiv cea autohtonă (de, şi noi am avut monarhie!) a fost un model pentru cei născuţi imediat după cel de-al Doilea Război Mondial...

*

Iurie Levcic inovează lucrurile din jurul său şi trebuie felicitat pentru asta. Se pune în slujba viitorului, îngrijindu-se de creşterea micuţilor, şi, promovându-i, nu oricum, ci învăţându-i limbile din regiune, cu precădere limba română, şi o...meserie! Bravo Iurie, şi Toffler a spus că omul viitorului trebuie să înveţe să se hrănească din metrul său patrat! Levcic aşteaptă creşterea (vârsta îl ajută fiind un om tânăr), devenirea acestei substanţe explozive-unica valabilă în cazul de faţă, în bine, cu energie pozitivă, care sunt copiii! Cu aceşti copii, Iurie Levcic crează peste câţiva ani noua populaţie a românilor din Ucraina, care i-a cei bun şi de la unii, şi de la alţii, creând un scut în nordul României, aşa cum în 1330, Basarab I, crease scutul la sud de Carpaţi împotriva tătarilor, „ajutat” de Carol Robert de Anjou!

*

Să vezi o asemenea mânăstire, la 21 de Km de Cernăuţi, la Banceni, având hramul „Pogorârea Duhului Sfânt”, aparent-pe dinafară-să pară o combinaţie româno-ruso-germană, iar pe interior să fie totul ca în Renaştere, o pictură colosală între, şi printre, cele şapte altare, executată de şapte sute de pictori din toată lumea!...Iată, credinţa, poate uni neamurile, şi înscrisurile fiind, toate, în limba noastră...Este o mare, foarte mare, realizare...Repet, şi este scrisă în lumea sfinţilor în limba română! Există icoana lui Ştefan cel Mare, lângă unul dintre altare, şi, cred, că o pictură de la intrare, din pronaos, este făcută în stilul lui Sabin Bălaşa, dacă, nu, chiar de el...

*

Scurt pe doi, cred că politica de la Moscova este foarte inteligentă şi se înscrie pe linia marilor diplomaţii care, consideră, au considerat, că Rusia puternică are nevoie, aici pe arcul carpatic, de o Românie puternică; aici în spaţiul sacru, transilvan, al Daciei romane... Înclinaţia ei pentru ţarism, nu neapărat pentru Petru cel Mare (deşi ne simţim bine şi în prezenţa lui), dar, cum spuneam, pentru ultimul Nicolae, cel mai inteligent împărat european (moartea sa şi a familiei sale, constituindu-se ca o crimă ordinară a lui Lenin), este de bun augur pentru ţara noastră şi pentru lumea întreagă...Ne place, nu ne place, marile împărăţii domină micile împărăţii din jur şi le influenţează soarta!

*

Mulţi, foarte mulţi oameni am cunoscut la Cernăuţi, oameni, indiferent de vârstă, de (şi cu) mare viitor: Eleonora Moldovan, consul general al României la Cernăuţi; Edmond Neagoe, consul; Călin Brăteanu, director al Centrului Cultural Bucovina şi al Centrului pentru Conservarea şiPromovarea Culturii Tradiţionale din Suceava; Mihai Camilar, director al Muzeului obiceiurilor populare din Bucovina, jurnalist, scriitor din Gura Humorului, autorul a zece monografii şi cărţi despre Bucovina; Dan Lucanu, preşedintele Asociaţiei culturale „Cântec Bucovinean”, meneger instructor coregraf al Ansamblului „Balada Humorului” din cadrul Centrului Cultural Gura Humorului-Suceava; Dumitru Covalciuc, redactor la magazinul etno-cultural „Cronici bucovinene” al Centrului Bucovinean de Artă pentru Conservarea Culturii Tradiţionale Româneşti Cernăuţi, şi, care, în mod special-dovedind că eram dinainte cunoscuţine-a spus că în 1969 a cunoscut-o pe Octavia Morariu, soţia lui Leca Morariu, şi, care, în 1969 l-a deshumat pe Leca din cimitirul eroilor din Râmnicu Vâlcea şi l-a adus la Suceava, rămânând şi ea, definitiv, la Suceava; Florin Cramariuc, meşter popular - în arta lemnului, din Suceava; Mykhael Teutylyak director hotel „Oasis” (unde am fost cazaţi); Adriana Lupu, interpret, ghid.

*

Delegaţia horezeană a participat la Simpozionul

Internațional « Vatră dulce strămoşească » şi la sesiunea de lansare de carte românească, ambele ținute la Şcoala Populară de Artă şi Civilizație Românească din Cernăuți. În cadrul simpozionului a fost prezentată viața şi opera lui Alexandru Voevidca (1862-1931), important folclorist bucovinean. Simpozionul a fost parte a ediției a X-a a « Zilelor Culturii Tradiționale Româneşti la Cernăuți » şi a avut loc în 11 noiembrie 2016 la Centrul Bucovinean de Artă pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiționale Româneşti Cernăuți. Personal, am tresărit la prezentarea făcută de cele două frumoase românce bucovinene de la Universitatea Națională « Iurii Fedkovici »: profesoara Iarina Vişpinska şi masterand Taisia Strugaru, când au amintit că A. Voevidca a colaborat cu revista « Izvoraşul », celebră în prima jumătate a sec XX, scoasă de Gheorghe N. Dumitrescu-Bistrița, din Mehedinți, împreună cu Ion N. Popescu din Drăgăşani, Vâlcea. Am tresărit fiindcă mi-am amintit de corespondența din 1929 a lui Leca Morariu (1888-1963) cu Ion N. Popescu (1887-1945). Leca Morariu a fost membru corespondent al Academiei Române şi profesorul nostru privat (câțiva puiuți vâlceni) de violoncel, având două instrumente (elev şi profesor) din care cel personal, al lui Leca (pe care cânta Balada lui Ciprian Porumbescu, ori de câte ori începeam o lecție) era de mare valoare, din moment ce alergau să i-l cumpere Vladimir Orlov şi Radu Aldulescu. Leca Morariu a fost nepotul lui Silvestru Morariu, arhiepiscop al Cernăuților şi mitropolit al Bucovinei şi Dalmației (1880-1895), şi a ocupat postul de profesor universitar doctor la Facultatea de Litere şi Filosofie din Cernăuți; a fost violoncelist, şi a trăit evacuarea din 19 martie 1944 la Râmnicu Vâlcea. În rezidența sa, de sub dealul Capela, cea mai frumoasă, la acea dată, din Râmnicu Vâlcea am văzut tabloul cu portretul mitropolitului, pictat de Knapp şi Franz Xavier, 1860, imagine pe care în clipa de față o reproduc din colecția Bibliotecii Digitale Universitare Cluj Napoca…Iată de când a început odiseea culturală a celor două regiuni, înfrățite, de care Mareşalul Antonescu a ținut cont, când a ordonat evacuarea. Bucovina de Nord şi Basarabia de nord, ținuturi de pe Prut şi Nistru fiind evacuate în 1944 în Oltenia de Nord, ținutul de pe Olt şi Jiu; semnificativ fiind şi faptul că ambele regiuni au fost ținta în aceleaşi vremuri a regelui Ungariei, 1330-1340, Oltenia şi Hotinul, şi în 1730-1770, ținta austriecilor, Oltenia şi Bucovina! Cât de mult m-a încântat faptul că am văzut în Cernăuți cartiere cu acelaşi tip de cvartaluri ca ale Râmnicului Vâlcea, Horezu şi Craiova; cele din Râmnicu Vâlcea, din păcate, fiind demolate, fără ruşine (ruşine fiindcă nici până astăzi nu a reuşit nimeni să construiască ceva în locul centrului vechi), în anii 1970… Desigur dimensiunea cernăuțeană nefiind comparabilă, ci, doar, păstrându-şi specificul dintr-o Vienă imperială! Mulțumim armatei austro ungare aflată în Transnistria, în 1918, Regimentul 8 Lugoj cu „180 de honvezi români” dezertată de pe frontul rusesc de lângă Tiraspol, condus de Ilie Lazăr („Câmpulungul în zorile Unirii”, Ion Filipciuc, Editura Biblioteca „Miorița”, Câmpulung Bucovina, 2014), că a venit în Bucovina şi ne-a ajutat să facem unirea mai devreme decât cu Transilvania, dar, după demersul unionist, basarabean!

Iurie Levcic

Consul E[illegible] Neagoe

Adriana Lupu, Florina Antoană şi Mioara Văduva

Daniela Badea, Cristi Iovan, Cătălin Săiulescu

P. Cichirdan prezentând *Tiparul bisericesc la români*

Svetlana Ursu şi Iurie Levcic, în Festival

Eleonora Moldovan, consul general, între Iurie Levcic şi consulul Edmond Neagoe

Acțiunea celor două doamne de la Universitatea Națională « Iurii Fedkovici » din Cernăuți a fost urmată de o scurtă demonstrație din folclorul bucovinean cules de A. Voevidca susținută de o formație de tineri de la Şcoala Populară de Artă din Cernăuți dirijată de Iarina Vişpinska…

Domnul Călin Brăteanu, directorul Centrului pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiționale din Suceava şi al Centrului Cultural Bucovina a prezentat o serie de cărți, noi apariții editoriale de pe axa Chişinău, Iaşi, Suceava, Cernăuți şi a tratat despe problematica dezvoltării societății bucovinene de la Cernăuți, cu care centrul sucevean se află în puternice relații de cooperare. Apoi Iurie Levcic a prezentat delegația vâlceană, de la Râmnic şi Horezu, dând cuvântul locțiitorului primarului Nicolae Sărdărescu (care a sprijinit necondiționat această deplasare), Cristi Iovan, care a prezentat delegația vâlceană şi scopul vizitei la Cernăuți, unul benefic pentru ambele părți, româneşti şi ucrainiene… Subsemnatul am dăruit Cernăuțiului românesc cărțile mele, în dublu exemplar, şi, am lansat, în acest colosal spațiu cultural de pe Prut, lucrarea noastră comună, a Arhim. Veniamin Micle şi Petre Cichirdan: « Tiparul bisericesc la români » Editua Praxis a Arhiepiscopiei Râmnicului, 2016…

*

Încă din prima zi, la hotel, i-am cunoscut pe interpreții: Ofelia Florica Harangus, menegerul Marian Rădulescu, şi copiii Teodor Marin, 8 ani, cls a II-a, Pascu Vlad, 10 ani, cls IV-a (vldvlad10@gmail.com), toți din Buzău; veniseră la Festivalul “Să-mi cânți, cobzar” care se desfăşura în cadrul « Zilelor Culturii Tradiționale Româneşti la Cernăuți ». La spectacolul din 12 octombrie 2016 din sala Centrului Regional pentru educație estetică “Tineretul Bucovinei” am avut ocazia să-i vedem la lucru pe cei care au creat acest festival, la spectacolul căruia au asistat cei doi consuli români la Cernăuți, Eleonora Moldovan şi Edmond Neagoe, care, tot timpul, au purtat un dialog constructiv cu micii şi marii artişti participanți; lucru care atestă o vie implicare a instituției diplomatice româneşti, dar şi a organizatorilor din Ucraina! Prezentatorii spectacolului au fost Iurie Levcic şi Svetlana Ursu. Au urcat pe scenă (enumerăm selectiv) formația corală « Codrii Cosminului », dirijor Gheorghe Sadovei; formația instrumentală “Mugurelul”, dirijor Nicolae Hacman (care a primit şi diploma de “Omul anului”), formația vocal-folclorică “Perla” condusă de Iurie Levcic, adevărată perlă formată din o mulțime de copii (iată semnul şi însemnul genial dat de Iurie Levcic, pe care trebuie să-l preia toate comunitățile de români din jurul României şi de aiurea). O microformație, “Perla”, formată din copii celebri, deja, prin premiile internaționale câştigate…Nadea Mihai, Rada Baran, Marinela Zegrea, Tatiana Pătrăucean, Diana Cozaciuc, Nicoleta Plantus, Anastasia Opaeț, Valentin Buzumurga şi Constantin Toderean. A urcat pe scenă în aplauzele publicului, se vede că era aşteptat, tânărul pe cât de frumos pe atât de talentat, Grigore Gherman (numit şi Grigoraş de Bucovina, vâlcenii îl cunoşteau şi au strigat la sfârşitul recitalului său încheiat cu celebra lucrare « Cântă cucu-n Bucovina »…Bravo Grigoraş!), care a interpretat mai multe cântece, dar a făcut şi un duet cu Ana Maria Calancea, crescută la această Şcoală Populară de Artă şi al cărui director este Grigore Gherman…Ce mai, aceşti copii sunt pe mâini extraordinare! Au mai urcat pe scenă, contribuind la un spectacol total, ansambluri de tineri din: Gura Humorului, ansamblul « Balada »,conducător Iulian Lucan; apoi din Buzău, din Ploieşti şi din Huedin, dar şi din Pătrăuții de Sus, Ucraina. Un spectacol aparte l-a dat spre final Cristina Gheorghiu, din Bucureşti, venită special să vadă Cernăuțiul!...a impresionat publicul cu vocea sa specială şi prezența scenică, amândouă excepționale, interpretând câteva piese dintr-un repertoriu personal inspirat de Anton Pann!...

*

Nu în ultimul rând, această acțune, a noastră, la Cernăuți, nu ar fi avut loc fără implicarea covârşitoare (materială şi spirituală) a doamnei Ligia Nicolescu, din Horezu, care de o bună bucată de timp a înnodat legături cu omul de cultură Iurie Levcic din Cernăuți, şi luptă să reliefeze istoria colosală a intersectării celor două zone în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, nordul Bucovinei şi nordul Basarabiei, şi județul Vâlcea…

Pe Video Arhiva cestui site www.culturaarsmundi.ro pe care se găseşte acest articol, se mai găsesc mai multe fragmente video de la manifestările din Cernăuți 11-13 noiembrie 2016. Căutare şi pe You Tube cu rădăcina titlului: CERNĂUȚI - BUCOVINA. VATRĂ DULCE STRĂMOŞEASCĂ - 2016 (1-15).

VOINEASA, 11-13 NOIEMBRIE, 2016 – UN NOU ÎNCEPUT AL CLUBULUI DE TURISM ECOLOGIC MONTAN „LOTRU”

Mihai SPORIŞ

Motto: După o lungă şi poticnită trecere printr-o ceaţă deasă, pare-a se ivi noua cărare, că se întrevede o lumină.

A existat cândva o staţiune turistică în Voineasa. Acum scriptic, cu inventar, cu administraţie plătită mai există ceva , ca un muribund pe năsălie în aşteptarea pasivă a unei minuni. Lumea care o priveghează este demult crucită. Mirarea tuturor pentru lipsa de voinţă a stăpânilor de la Bucureşti (locul unde se găseşte ciupercăria sindicală a saprofitelor!), de la Râmnic (unde pricopsiţii sindicalişti îşi au filialele şi unde există valeţii politici susţinători ai celor din vârful nelegiuirilor!) a devenit revoltă şi atitudine legitimă. Lumea s-a cam lămurit! A văzut cu ochii ei „binefacerile” pseudo-revoluţiei în paragina din vecinătate. Apoi despre liderii sindicali penali – vătafii racolaţi politic şi înstăpâniţi peste bunuri!- ne-au vorbit ca despre nişte bandiţi instanţele de judecată, să-i recunoaştem în spusa cu mănuşi drept escroci, peste un prag al oportunismului, ori în spusa cu năduf: derbedei de joasă speţă. Autorităţile de putere centrale şi locale, cel mai ades în culoarea „revoluţiei”, dar şi a interesului meschin transpartinic, au pus gaj electoral ceea ce nu era al lor. Averea sindicatelor fusese strânsă din cotizaţia zecilor de ani a milioanelor de plătitori, muncitorii economiei româneşti centralizate. Pricopsiţii „revoluţiei” au ucis Staţiunea Voineasa, Staţiunea Puru şi multe altele din ţara izbeliştii în care lupii au dat iama în stâne. În Voineasa, chiar sub ochii oamenilor un fost primar în mai multe legislaturi, câţiva funcţionari publici au căzut în plasa justiţiei. Să fie un semn al ivirii zorilor, al ridicării ceţii? Să nu ne amăgim ! Răul cel mare se descarcă pe ... acarii de serviciu! În etajele superioare ale responsabilităţii, înainte chiar de vârful cu deciziile tartorilor cei mari, stau potere întregi de „sfinţi păzitori”, ca nişte miliţii de corp slujind instituţional tot felul de partizanate. „Pădurea” a fost în mod tradiţional stat în stat, cu mai multe cutume, decât legi aplicabile, în care haiducia este un mod de viaţă experimentat multi secular. Funcţionărimea statului, rotită în posturile de decizii după culoarea politică dominantă şi gata să-şi schimbe culoarea pentru supravieţiuire, joacă cel mai ades nu după lege ci după programul politic, mereu altul la rotaţia puterii, să nu-şi piardă... pâinea. Legea, într-o junglă încălcită, contradictorie, cu plante perene dar şi cu cele de doar câteva zile, este făcută, parcă doar ca să se facă unii că... lucrează. Este respectată de oamenii morali, este mimată de diversionişti, este încălcată grosolan de cei mai mulţi. Unii o cunosc în lacunele ei, alţii sunt deasupra, unora cu excepţii bine precizate nu le este aplicabilă, altii, în cârdăşie cu... câinii stânei- hrăniţi de lupii înstăpâniţi în ea, nu au parte decât de lătrătura presei adverse la ursul cu puterea.

Depăşirea stării de boală se face prin lupta organismului bolnav. Îndiferent de medicaţia exterioară dacă organismul nu conlucrează nu se vindecă, nu îşi depăşeşte starea de rău. Corpul prin sine îşi caută salvarea. Ieşirea din bezna în care au acţionat tâlharii, partizanii, haiducii, braconierii, pescuitorii în ape tulburi presupune trezirea şi acţiunea care să „deştepte”pe cât mai mulţi, să-i lumineze, să-i facă părtaşi unui interes comun (în folosul tuturor fiind, cel definit public, pe faţă, la vedere!), să-i reunească în interesul general în care fiecare îşi poate afla câştigul într-o nouă , mai bună, calitate a vieţii comunitare şi personale.

În vremea de avânt a Staţiunii, profilată pe turism, a Voinesei, acum 31 de ani a luat fiinţă Clubul de Turism „LOTRU”- Voineasa. Îşi propusese ca misiune promovarea unei culturi turistice şi antrenarea tinerei generaţii la acţiuni formative specifice. Staţiunea fiind mediul propice fiinţării şi beneficiarul principal, ea însăşi avea interesul consonant cu obiectivele clubului. În timp, sincron cu anemierea Staţiunii, suportul acesteia pentru clubul înfiinţat a dispărut. Clubul a supravieţuit, inerţial, prin conexiunile informale cu alte cluburi similare din ţară (şi ele traversând greu crizele, unele chiar dispărând ...) cu legăturile interumane, afective, care şi-au arătat forţa şi prin practicarea unui voluntariat care îşi asumă costurile, fără a aştepta vreun decont. Generaţia acelui val de început este acum cu povara a câteva decenii în plus. Are o experienţă de viaţă, o nostalgie, o scădere a entuziasmului. Are însă, înainte de toate, o mare responsabilitate: să creadă în vocaţia turistică a Văii Lotrului(în care Voineasa are resurse imense !) şi să predea mai departe ştafeta unui nou val!). Să transfere cele acumulate într-o perioadă în care s-a învăţat din mers, aici vorbind despre experienţă, palmaresul propriu, construcţie instituţională (ONG-ul), către alt entuziasm şi alt interes public, imperios necesare. Constatasem aceste lucruri cu ocazia Adunării Generale a Clubului, din 11 septembrie, 2015. Analiza noastră a fost făcută publică prin Cultura Vâlceană/Oct. 2015 (vezi www.Culturaarsmundi.ro) şi prin Buletinul Cercului informal „România: Grădina Maicii Domnului”, din 2015. În articolul: „Da Capo”, expuneam într-o abordare SWOT, concluzia: „Clubul de Turism Ecologic „Lotru”-Voineasa ar trebui să se clarifice pe sine şi să ia apoi iniţiativa unei reconstrucţii.” Aveam în vedere reaşezarea, cu o actualizare esenţialmente necesară a asociaţiei (cu o revedere Statut, misiune, obiective, strategie) şi o repoziţionare într-un sistem care şi-a schimbat chiar el structurile funcţionale (vezi afilierea la noile ... federaţii!). Apoi redobândirea entuziasmului şi a energiilor prin întinerirea managementului şi atragerea noilor membrii putea fi garanţia reuşitei unei ştafete. (...)

Alegerile locale din 2016 ne-au adus în faţă o nouă viziune a primarului ales. Interesul primăriei Voineasa pentru descâlcirea „afacerii” Staţiunea Voineasa, vădit în zbaterile mediatizate, ne-au dat încrederea că a sosit momentul restartării ONG-ului şi acesta îi poate sta alături într-un parteneriat de maximă utilitate publică. În 12 oct. 2016, s-a discutat cu domnul primar Gabriel Năstăsescu care s-a arătat interesat de revitalizarea, pe alte baze, a ONG-ului. Au fost la discuţii: Gheorghe Sporiş (preşedintele clubului), Florea Florinel (vicepreşedinte), Jenii Iliescu şi Mihai Sporiş (membrii fondatori), Petre Cichirdan (ziarist UZP şi conducător al publicaţiilor : Cultura Vâlceană, Forum, Povestea Vorbii 21, etc.). Am stabilit un calendar al acţiunilor şi ne-a asigurat de toată susţinerea sa, lucru pe care acum îl confirmăm şi pentru care îi mulţumim.

În 11-13 Nov. 2016 a fost organizat la Voineasa „Festivalul Muntelui”, de către Clubul deTurism Ecologic „Lotru” şi cu sprijinul Direcţiei pentru Tineret şi Sport ,Vâlcea. Deşi organizată în pripă şi la concurenţă cu evenimentul tradiţional, dedicat Posadei 1330, de la Perişani, acţiunea prinsă în agenda anuală a Direcţiei, a căpătat o anvergură naţională prin paricipareа multor cluburi partenere din ţară : Constanţa, Bucureşti, Craiova, Curtea de Argeş, Sibiu (cluburile Olimpic şi Nordic!), Zalău, Rm. Vâlcea (Clubul Vânturariţa). S-a probat printr-o participare masivă, pe o vreme nefavorabilă (a nins, a bătut vântul...) notorietatea şi respectul de care se bucură CTEM Lotru- Voineasa şi mai ales forţa sa organizatorică. Proba culturală a festivalului :„Lira Voinesei” s-a desfăşurat la Căminul Cultural, iar expoziţiile de fotografie, grafică, afiş, caricatură şi probele specifice (floră, geografia zonei, măsuri de prim-ajutor!) au fost găzduite de Pensiunea „Bella Venere”. Implicarea directă a primarului s-a arătat dovadă a bunului-augur al zodiei prielnice relansării şi al unui nou început.

În 13 nov. 2016, în sala de şedinţe a Consiliului Local Voineasa s-a desfăşurat Adunarea Generală a Clubului (CTEM LOTRU- Voineasa), pentru dare de seamă şi alegeri. S-a potrivit evenimentul cu o stare de urgenţă pe teritoriul localităţii (drumuri blocate şi reţea electrică afectată de viscol!). Primarul fiind peste tot în acţiune, ne-a salutat evenimentul şi a dat asigurarea că într-un timp rezonabil va da un sediu nou, într-un spaţiu public. Cu această ocazie a fost ales un nou preşedinte: Corina Oprescu – vorbeam de un nou val şi un schimb de ştafetă!- şi cu calitatea de ales în Consiliu Local. A fost aleasă şi echipa de consilieri a ONG-ului: Florea Florinel, Valentin Constantinesu, Petre Dinulică, Maria Sporiş, Vasile Mircea . Veteranul Gheorghe Sporiş, fostul preşedinte (31 de ani de mandat!), Constanţa Ştefan şi subsemnatul (membrii fondatori) ne-am afirmat tot sprijinul pentru acţiunea de reconstrucţie. Consiliul ales şi-a propus să revadă repede : statut, misiune, obiective, strategie şi să treacă la acţiune pe bază de plan şi priorităţi.

(...)

NOTĂ:

Articolul se poate citi integral pe www.culturaarsmundi.ro.

IOAN DURĂ: „*MĂRTURIE ORTODOXĂ*- REVISTA COMUNITĂȚII ORTODOXE ROMÂNE DIN OLANDA”

La Editura Magic Print, din Oneşti, a apărut cartea semnată de pr. dr. Ioan Dură, din Bruxelles, născut în comuna Fedeleşoiu-Vâlcea. Titlul cărții este „*Mărturie ortodoxă*. Revista comunității ortodoxe române din Olanda (1982-1998). Redactor-Editor: Preot Dr. Ioan Dură. Impresii şi aprecieri înserate în paginile acesteia”. Cartea este o culegere de texte mărturii apărute între 1982 şi 1998 în paginile revistei „Mărturie ortodoxă” a comunității ortodoxe române din Olanda. După cum ne spune autorul cărții, în prefața „Cuvinte lămuritoare”, numai în „numerele 14 şi 22 ale revistei nu a fost inserată rubrica amintită mai sus”, motiv pentru care numărul revistelor, 24, în care apar mărturiile este diferit de numărul 26, câte au apărut în cei şaptisprezece ani... „Impresiile şi aprecierile privitoare la *Mărturie ortodoxă*, inserate în această lucrare, sunt semnate de 157 de personalități, române şi străine, clerici şi mireni...”, continuă autorul.

Ioan Dură face parte din vestita familie a lui Vasile Dură din saul Fedeşoiu, comuna Dăeşti, jud. Vâlcea şi face parte din tripleta de preoți, celebri, pe care această familie a dat-o țării româneşti. Ioan Dură şi Nicolae Dură, gemeni, născuți în 1945, şi Leon Dură, născut în 1959. Celebri pentru că plecați din mediul rural, învățați aici în clasele elementare, ajung în jur de treizeci şi cinci de ani să reprezinte preoția românească, ortodoxă, în lume, şi, chiar, să se afirme în mediul academic european, până în 1982, când, toți, au doctorate, sau cazul lui Leon-doctorand, în străinătate! Ioan Dură este preot, „numai în diasporă” (citat pe coperta a 2-a a cărții), protopop al Olandei şi Belgiei (Flandra), şi este ctitor a optsprezece parohii în cele două țări. Este doctor al Universității din Atena (1977) şi al Universității din Louvain (1985), şi este autor al mai multor lucrări, studii şi articole. A fost primul şi unicul profesor de religie ortodoxă în şcolile din Belgia în anul de învățământ 1988/1989...Prietenul nostru Constantin Poenaru, consilier la Curtea Constituțională a României, şi care are o fată căsătorită în Olanda, ne-a povestit cu ceva timp în urmă că preotul Ioan Dură se bucură de un adevărat renume, nu numai în cadrul comunității româneşti din cele două țări, dar şi în cadrul clerului autohton.

Iată, citim în „Cuvântul introductiv al redactorului-editor” că, din Anul I (1982), Nr.1 „De puțin timp, credincioşii ortodocşi români din Olanda, asemenea fraților lor de acelaşi „neam şi lege” din Europa occidentală, au înființat o parohie, care a fost în continuare, înregistrată de autoritățile de resort ale țării adoptive a acestora. Biserica mamă din țara lor de origine, Biserica Ortodoxă Română, prin Întâistătătorul acesteia, Prea Fericitul Părinte Patriarh Dr. Iustin Moisescu, le-a trimis ca preot slujitor în Olanda pe Prea Cucernicul Părinte Dr. Ioan Dură.” Cartea prezintă interes prin faptul că reflectă punctul de vedere al atâtor zeci şi sute de personalități de diverse confesiuni, profesii, din România şi din întreaga lume, subliniind interesul, mai ales al străinilor, față de ortodoxia românească, de biserica ortodoxă în general, aşa cum sublinia şi Părintele Dumitru Stăniloaie, despre ortodoxie: „un interes special în lumea occidentală de astăzi, datorită valorilor sale esențiale reflectate în credința posibilității sfințeniei, unită cu o înțelegere a Bisericii ca şi comunitate în Hristos (şi nu ca o instituție), totul sprijinit de iubirea Duhului Sfânt” („Cuvântul introductiv al redactorului-editor”, cartea de față, pagina 1)

pcickirdan

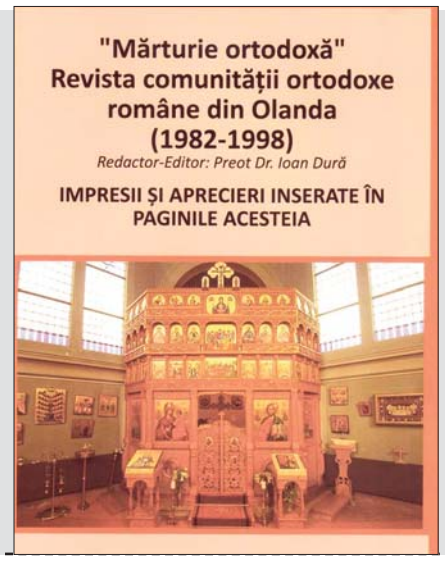

VULTURUL PLEŞUV

N. TOŞU

…draga mea…îți jur că am să-ți satisfac toate dorințele.
- Toate?
- Toate, draga mea.
- Chiar toate?
- Îți jur.
- Bi-nee…Atunci, să-mi aduci imediat... Chiar eşti gata să îmi satisfaci orice dorință?
- Mă crezi hoț sau prost? Să ştii că nu sunt nici hoț, nici prost. Numai, te rog, prima dorință - să nu mi-o iei în nume de rău - ştiu că vrei luna de pe cer, sunt cam grăbit acum ca să îți explic, pierd autobuzul.
- Mer-si! Mă mir că n-ai aflat de greva şoferilor.
- Iau o ocazie.
- Geac, dragule, dacă nu eşti serios, mă mărit cu Ionescu Trandafir şi numai de-a naibii lui n-am să-i cer Luna, îl scutesc, aşa, de „maplezir”.
- Iar nu mă înțelegi.
- Eu? Tu nu înțelegi. Îmi ceri iubirea, ca atare am şi eu unele pretenții, mici drăgălăşenii...
- Dar asta vreau, să îți ofer Luna de pe cer!
- Nu sunt convinsă de iubirea ta.
- Cum, nu te iubesc? Mor după tine!
- E, dacă mă iubeai şi bănuiai care ar fi prima mea dorință, puteai să-ți faci timp şi să îmi pregăteşti o surpriză!
- Vrei să mă enervezi, cu orice preț.
- Cine? Eu? De ce mă priveşti aşa?
- Aştept de doisprezece ani să-ți cad în plasă şi te găsesc ca la-nceput: bănuitoare.
- În schimb, eu îți pot reproşa că acționezi pe silabe. Poftim!
-„Pă-ă-ă-i, dra-ga me-e-a-a”, ce crezi tu că e Luna, pupăza din tei? Bagi mâna în scorbură, hați, o iei de pene, o introduci în sân şi gata!? M-am gândit eu la asta mai demult (e-he), să nu crezi că nu m-am gândit, dar nu s-a putut, pentu că (rețineți) mi-au lipsit vreo patruzeci şi cinci de cuie ca să termin scara! Iar în al doilea rând, Luna o poți fura cel mai bine noaptea, când apune. Ziua te văd toți cu scara cocoțat pe culmea dealului, îți cer sătenii socoteală, dar noaptea!, nu te vede nimeni, poate vreo doi-trei somnambuli, însă o rezolvi uşor, le zici aşa, ca p'la objnoă: domnii mei, domnii mei, nu mă hâțânați că cad, domnii mei, şi spargem Luna, domnii mei; fac o faptă măreață! Stați să cobor şi o să vă explic. Dacă asta este dorința dumneavoastră, să cobor imediat, domnii mei, aşa voi face, dar înțelegeți-mă şi nu mă mai hâțânați că cad, domnii mei. Pui piciorul pe pământ (hop-hop) – Luna în sac. Ei or să zică: scoate luna din sac şi pune-o la loc, că nu e Luna ta, nu-ți bate joc, că e Luna noastră, a „tutulora”. Tu le zici: domnii mei, domnii mei (aveți puțintică răbdare, stimați concetățeni), nu-mi mai puneți lanterna în ochi, că mă orbiți. Fără violență! V-o spun sincer, sunt îndrăgostit. Țineți nițel de scară, dacă nu vă e cu supărare. Şi pac-poc, le „implementezi” botul cu două dosuri, apoi, mintenaş, te retragi pe coastă, la vale, către casă (tral-la-la, tral-la-la); cu Luna-n sac! Vezi şi tu, draga mea, că Luna e pe cer ziua, priveşte, şi asta se va mai repeta (ă-hă...) douăzeci şi una de zile, apoi încă (ă-hă-hă-hă!) nu ştiu exact câte săptămâni va fi lună toată noaptea şi numai după aceea luna va asfinți după miezul nopții (dețin informații precise). Atunci, da, poți să-mi spui că nu te iubesc, dar până atunci, te rog să fii rezonabilă, pentru că, dar nu mai e cazul; şi totuşi!, dacă îmi permiteți, stimată domnişoară, ce o să faceți cu Luna - economie de curent într-o cameră? Un obiect aşa de scump, n-o să-l agățați la stâlpul porții, atracție pentru gărgărițe şi buburuze, ori să o purtați ca pe o lampă, să vă împiedicați de vreun scaun şi să o croiți, pe urmă să nu găseşti prenadez special, în vremea asta, nopțile să fie pustii (căci ce vor zice astronomii?), obligând stelele să-şi mărească cota de consum? Sau se doreşte deschiderea unui muzeu al Lunii, cu intrarea pe valută (ştiu că ai un verişor la camera de comerț)!? Cu alte cuvinte, să treceți la privatizare, să vă procopsiți de pe spinarea sufletului meu mare, adunând valută cu sacul...? Apoi, ca o ironie a soartei, să fiu chemat printr-un subaltern, să mă prezint foarte repede (ivre de bonheur), iar dumneavoastră (tu-hu, tu-hu) o să-mi ziceți, rece, ca o madonă de gresie: - Poftim Luna, domnule, şi mai bine dormeați în noaptea aceea, când ați furat-o cerului, pentru că astăzi sunt nefericită - am dat faliment!
Are puls! Are puls! Şi-a revenit. Faceți loc, a sosit ambulanța!

În sfârşit, la naiba, domnule Toşu (de nicolae din olteanca)!

UN CRITIC-ARTIST: EUGEN NEGRICI

Constantin ZĂRNESCU

„Vă impun şi vă conjur – să nu cădeți în greşita cale stângă (« in sinistra, falsa via!...»)”

MATHIAS CORVINUS (Braşov, 1475)

Eugen Negrici s-a născut la Râmnicu-Vâlcea, într-o familie de intelectuali (ofițer-profesoară), în urmă cu 75 de ani. Filolog eminent, la Bucureşti, el s-a îndrăgostit de prozatorii ardeleni, încât a debutat, în cea mai renumită revistă a vremii, „Gazeta literară”, cu un eseu despre Ioan Slavici. Patronul religios al Râmnicului fiind Antim (Ivireanul), Negrici a pătruns, încă din studenție, în esența poeziei *Didahiilor,* debutând, scriitoriceşte, cu volumul: *Antim, Logos şi personalitate* (în 1971), „modernizând lectura” asupra cronicarilor, scritorii vechi (Ureche, Miron Costin, Cantemir), ale căror istorisiri „domneşti” ajunseseră să fie „o lume adormită”.

În 1977, Eugen Negrici a publicat cea mai influentă carte (şi sistem de idei al concepțiilor sale) despre literatură, ca „artă frumoasă”: *Expresivitatea involuntară.* Fiind rânduit să scriu o „cronică”, în „Tribuna”, am primit, eu însumi, ca prozator, o însemnată înrâurire, care m-a ajutat să redescopăr „expresivitatea adormită”, din *Narațiunile universale despre Dracula Vodă*-„Patimile lui Dracula”. Citită şi interpretată, modern şi postmodern, găsind acea „expresivitate involuntară”, năştea, producea neaşteptate efecte; şi o nouă „plăcere a textului” (aproape în sens *barthian).*

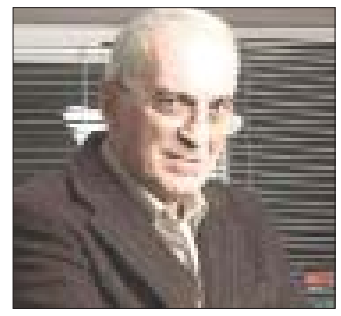

Scrierile lui Eugen Negrici nu sunt uscate, didactice, ci un melaj straniu şi original de stil *prozo-eseistic.* Aici, în acest sens, vizualizăm farmecul operei sale, după 1979: *Figura spiritului creator; imanența literaturii* (1980); *Introducere în poezia contemporană şi sistematica prozei* (1988), literatura „supraviețuind”, prin *„esența şi polisemnantismul” său,* concepte sinonime, ori fraterne „operei deschise” a contemporanului său italian Umberto Eco.

După Revoluție, Eugen Negrici „s-a învrednicit în duşmani”, publicând două volume incitante, îndrăznețe şi „dezvăluitoare”, despre caducitatea şi falsurile literaturii „proletcultiste”: *Literatura română sub comunism* (2003) şi *Iluziile literaturii române* (2006); amândouă ilustrând cu nume – autori uitați, încă în viață (volume, lăudate cândva, studiate cândva, ajunse până în şcoli, „cerul, prăbuşit” al ideologiei comuniste. Literatura, după 1947, afirmă Eugen Negrici, a fost „o religie satanică”, supusă dogmelor şi influenței lor, proletcultului, supusă falsului şi perisabilității spiritului.

Eugen Negrici s-a învrednicit în duşmani, chiar în oraşul său natal, fiind calomniat (ca şi N. Manolescu). Fiu al unei familii de oneşti patrioți – părintele său, ofițer, luptând pe fronturile de la Cotul Donului, scos de sub pământ, scăpând cu viață – în urma căderii unei bombe! – Eugen Negrici este o strălucită valoare a culturii noastre, calomniile, intrigile, informațiile false despre viața, opera şi credința sa, dovedindu-se cu totul absurde şi confuze, în aceste „epoci” de tranziții nefireşti, nesfârşite, derizorii.

Cluj-Napoca, 27 noiembrie 2016

P.S.: *Moto*-ul din Matiaş-Rex ține de *expresitatea involuntară.* Un negustor român, Coldrea şi-a făcut „partea leului”, dintr-o marfă (piper), ce venea de la Brăila. Sfatul regelui era împotriva înşelătorilor. Azi poate fi citit: împotriva dogmelor de stânga, satanice.

ISTORIA TIPARULUI. DE LA PONSON, LA CALCULATOR(1)

„Cartea de față apare după un demers publicistic, de forță, timp de un an, când publicațiile scrise ale Editurii Intol Press au publicat patrusprezece capitole de dialoguri între cei doi autori sub titlul generic *Istoria tiparului*, structurate sub formă de interviu; fiecare, păstrându-şi specificul tematic dinainte propus; V. Micle, scriind o istorie a tiparului bisericesc, iar P. Cichirdan o istorie a maşinii de tipărit şi a calculatorului, care, în final, *înghite* tiparul. (...) Ca să respectăm întrutotul hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca anul 2016 să fie *Anul comemorativ al tipografilor bisericeşti* s-a optat pentru titlul: *Tiparul bisericesc la români*” („Cuvânt înainte”, „Tiparul bisericesc la români”, Ed. Praxis, 2016).

*

Nu putem vorbi, la români, de o istorie laică a tiparului; în schimb, tiparul religios românesc deține o importanță cardinală, mai ales după căderea Constantinopolului (1453); fuga unor prelați şi călugări peste Dunăre; influența tiparului (lui Aldo Manuzio, care ne-a lăsat *boldul italian* – literele *aldine,* până astăzi); şi hârtia de Veneția, folosită, la noi, până la Matei Basarab. ÎPS Varsanufie al Râmnicului îl numeşte pe Arhim. Veniamin Micle (unul dintre autorii cărții) „cel mai important scriitor religios al României”, grație activității sale de eremit, căutător de manuscrise vechi, hermeneut; şi a eliminării sale din toate demnitățile eclesiastice, fiind urmărit toată viața de Securitate. A mai existat un lucru fabulos, ținând de destin: un stră-strămoş de al său, pe timpul lui Matias Corvinus, baron de Micleşti, Maramureş, a călătorit la Bistrița şi a cumpărat pământ! Or, strălucitul nostru scriitor religios păstoreşte Mănăstirea Bistrița, mai numită şi „Athosul Românesc”; şi este Arhimandritul acestui aşezământ religios.

Coautorul volumului TIPARUL BISERICESC LA ROMÂNI este directorul energic al revistelor vâlcene *„Povestea Vorbei”, „Forum”* şi *„Cultura vâlceană”,* publicând 14 fragmente din această carte în paginile acestor periodice. Fost sculptor „cu programare numerică” la Fabrica de Avioane Craiova, publicist, prozator, artist plastic – dl. Petre Cichirdan este interesat, în întrebările sale, şi de soarta viitoare a „Galaxiei Gutenberg”: „Va pune capăt calculatorul erei tiparului?, va înghiți tiparul?”

Volumul poate fi, astfel, citit ca un *roman în dialoguri,* asemeni „Dialogurilor cu Leuco”, de Cezare Pavese. Sfințitul Veniamin Micle ține în brațe un enorm fir al Ariadnei, cu multe fire – rupte, înnodate, regăsite, pierdute. Câți *Macarie* (tipografi) au fost? Care e cel real? Îi sar în ajutor savanți bulgari, ruşi, sârbi, muntenegreni, români, polonezi, unguri, cehi, albanezi – pentru că prea vestitul tipograf şi-a împânzit truda, prin toată Europa Centrală, descifrând *Macarienii* (cel puțin şapte: unii călugări, alții episcopi, ca Ivireanul, alții ieromonahi, arhimandriți etc.), ai senzația că citeşti, pasionant, un roman *istoric-polițist.* În sfârşit, Mărtin Bârsanu, care învață meşteşugul tiparului, la Veneția (unde plecaseră şi întâlneşte unii din discipolii lui Gutenberg); trece prin Brâno, ajunge la *Mânăstirea Peri,* în Maramureş, unde apare *prima carte în limba română,* trece prin Sibiu, şi, în vremea domnitorului Neagoe Basarab, scoate acele *cărți,* pe care le reține şi şcolarii, toată viața: *LITURGHIERUL* (1508), *OCTOIHUL* (1510) şi *TETRAEVANGHERUL* (1512). Desenele, gravurile în lemn, ornamentele tipărite, sunt formate din împletituri meşteşugite, curburi, cercuri şi vrejuri florale, plante urcătoare – toate exuberante, înscrise în *flamboyantul de Bizanț.* Literele inițiale, majusculele sunt redate în cadrane, lucru ce se va repeta atât la tipăriturile româneşti, cât şi slavone, *xilogravurile,* afirmă Cichirdan, desene cioplite în lemn, înainte de a fi pictate, împodobite cu miniaturi, reprezintă, neîndoios, „primele semne ale unei estetici plastice”, pentru viitorul *esteticii plastice,* nu numai în Vâlcea, ci în toată Muntenia.

Cărțile lui Macarie vor influența multe tipografii, din *Europa Centrală.* Expresia din urmă nu e eronată; fiindcă, începând din 1419, „Severinul, până la Olt” intră sub obediența lui Sigismund de Luxemburg, ocrotitor, tolerant, născându-se expresia Ungrovlahia. Există o expresie a unui călugăr anonim, care în loc de „Împărăția Romano-Germană”, traduce, el, pentru popor: „Germania înseamnă Ungaria!”, sugerând caracterul religios al expresiunii catolice, antiturce. Exemplare din tipăriturile lui Macarie (şi mai târziu opera lui Neagoe, *Învățăturile)* sunt copiate de adolescentul Ivan cel Groaznic, sub ochii perceptorului său.

Arh. Veniamin Micle răspunde strălucit la întrebările publicistului Cichirdan; uneori le *ocoleşte.* Este, spre ilustrare, mirific să afirmi, intelectual mirean, despre primele semne, poate divine (din vremea Grecilor antici): urmele călcâielor copiilor şi cățeilor pe cărămizile umede, citibile şi azi, în muzee; scrisul cârdurilor de cocori, pe malul mării, căutându-l pe Ibicos, inelul de iarbă (şi apoi *sigiliul* de aur, cu *înscrisul* Domnului); desenele „familiare”, din Grotele de la Altamira – şi tot aşa, elogiind minunea multiplicării, imprimării (chiar şi pe țesături) – *Minunea Tiparului.*

MACARIE, la VÂLCEA (la Mânăstirea Bistriței, „Athosul Românesc”) este o *nouă viziune,* despre istoria tipografiei româneşti; şi a fabuloasei legende a stăpânilor ei: *boierii* Craioveşti!

C. ZĂRNESCU

Note:

1. Titlul ediției a doua, care va urma acestei prime ediții, semnată de Veniamin Micle şi Petre Cichirdan

TIMIŞOARA - CAPITALĂ CULTURALĂ EUROPEANĂ

Gheorghe PANTELIMON

Programul „Capitală Cultural Europeană” a fost inițiat de Consiliul de Miniştri din Uniunea Europeană, în 1985. Pe data de 16 septembrie 2016, într-o Conferință organizată la sediul Bibliotecii Naționale a României din Capitală s-a anunțat că orașul Timişoara a primit titlul de Capitală Culturală a Europei pentru anul 2021. În competiție s-au mai aflat municipiul Baia Mare. Bucureşti şi Cluj Napoca. Proiectul declarat câştigător a fost construit în jurul sloganului „Luminează orașul prin tine”. În mod insipirat dosarul de candidatură pentru acest titlu a pus accent pe spiritul multicultural, multietnic şi multireligios, propunându-şi să reînvie spiritul civic al cetățenilor din orașul martir-erou, care în decembrie 1989 s-a ridicat împotriva regimului Ceauşescu, devenind cunoscut în lumea întreagă. Timişoara este primul oraş din România care a devenit Capitală Cultural Europeană în urma unui concurs de proiecte, în timp ce Sibiul a obținut acest titlu, în 2007, pe bază de invitație. În urma anunțului oficial, orașul de pe Bega a fost cuprins de euforie. Grație acestei competiții Timişoara are o strategie culturală şi un plan coerent de implementare a acesteia. Vom prezenta succint câteva date semnificative. Municipiul Timişoara este situat în Câmpia de Vest, pe râul Bega (canalizat), fiind cel mai important centru urban din partea vestică a țării, reşedința județului Timiş. Face parte din categoria orașelor mari ale României.Conform Anuarului Statistic, în anul 2001, se situa pe locul al patrulea ca număr de locuitori (329.554), după municipile Bucureşti, Iaşi şi Constanța. A fost locuit în epoca neolitică şi în cea romană, când era cunoscut sub numele de Tibisis sau Tibiscus. Atestat documentar din 1212 sau 1266, după unii istorici. În secolul al XIII-lea a fost jefuit de tătari şi reconstruit în secolul al XIV-lea. Din 1307 a fost reşedința Regelui Carol I al Ungariei, pentru câțiva ani. În 1552 a fost ocupat de turci, în 1716, preluat de austrieci, devenind Capitala Banatului Timişoarei, iar în 1919 a fost ocupat de Serbia. Prin Tratatul de la Trianon din 1920 a fost acordat României. Aici s-a construit în 1718 prima fabrică de bere de pe teritoriul României, a fost primul oraş european iluminat cu lămpi de gaz, în 1884, iar în 1899 s-a inaugurat primul tramvai electric din România. Rețeaua de străzi are o formă inelară şi concentrică, rezultat al sistematizării din timpul dominației Imperiului Hasburgic. Este unul din orașele cu mari tradiții în activitatea industrială, deține un rol activ în sistemul de transporturi, în comerț şi turism, şi este un important centru cultural şi universitar. Are numeroase monumente istorice, printre care Castelul Huniazilor (sec.XIV-XV), refăcut în 1812, care adăposteşte Muzeul Banatului, catedralele catolică, sârbească şi ortodoxă, clădirea Operei, Teatrul Național etc., care aşteaptă turiştii.

Obținerea titlului de Capitală Culturală Europeană va aduce Timişoarei importante fonduri financiare, care vor fi folosite pentru reabilitarea infrastructurii şi în programele culturale. În 2007, Sibiului i s-au alocat 52 de milioane de euro. Aşadar, Timişoara, oraş al premierelor cunoaşte o nouă premieră, devenind Capitală a Culturii Europene. Pentru români este un motiv de mândrie, fiindcă acest rang reprezintă încă o recunoaştere pe plan european a valorilor culturii noastre naționale şi totodată un bun prilej pentru afirmarea României în Europa şi în lume.

ÎNTRE BUNELE INTENȚII ŞI MENU-UL „MESELOR ROTUNDE”

Prilej favorabil. În țara cea mare centenarul Primului Război Mondial ocazionează evenimentele pentru cinstirea eroilor. Cam în aceeaşi perioadă, sincronă în arcuirea timpului cu bătălia de la podul Jiului şi inaugurarea Ansamblului Monumental „Calea Eroilor”, anual, se marchează în Târgu Jiu, semnificant, eroul Constantin Brâncuşi, prin darul său făcut unui oraş medaliat, prin 1933, cu medalia „Virtutea Militară”de război, cls.I, de către Regele României, Carol al II-lea. Motivul care a pus în mişcare ideea ansamblului şi pe cel hărăzit să-l facă pare să fi fost motivația din Decretul 2253/3.08.1933: „Orașului Tg.Jiu/ Pentru unitatea de simțire, pentru sacrificiul şi curajul deosebit de care a dat dovadă populația acestui oraş, care a luptat alături de trupele române, înfruntând năvala inamicului pe Valea Jiului”. Ziarul „Gorjanul” în nr.37-38, din 7-14 Octombrie 1933, reeditat pentru aducere aminte, de „Gorjanul” de azi, ne-a restituit o filă din cartea de onoare a orașului, explicându-se: „Istoria înseamnă viitor !”

Apoi, veni chiar regele, primul său ministru, ministrul de război şi o suită de mari personalități să dea medalia orașului, care încă nu avea însemnele emblematice ale eroismului, primite abia după alți cinci ani, prin 1938. După alt război mondial vremurile s-au smintit din nou. Fiul, Regele Mihai a abdicat şi odată cu el au fost schimbate multe sensuri. Artele se angajară liniei şi îşi făceau un nou logos, şarpe isteț, printre jaloanele... pârtiei cu realismul socialist. Aici putem invoca, fără a ne da în stambă cu vreo specializare gomflată de vorbe prețioase, că între obiectul făcut pentru închinare şi pomenire rituală, adică destinat unui scop şi unei funcționalități anume, şi opera de artă, accesibilă numai inițiaților pe la academiile de artă, stă doar alegerea noastră, marcată de partizanat. Aici se poate vorbi şi de un angajament mutual dat de un anume interes. Artiştii profesionişti, din casta inițiaților, evadați din utilitatea meşterilor breslaşi, cândva tăinuitori ai secretelor meseriei îşi vor apăra... teritoriul cât ține arta, spațiul acesta dobândit în lupte grele şi împodobit de istorie, dar prin operele nemuritoare, din afara ei. Cei ce le apără numiților artişti, prin instituții anume, gândurile, uneori fructele abia culese, sunt cel mai adesea gardieni, cu regulamente precise, angajați cu soldă să nu se calce linia unui anume gând, program, uneori doctrine. Pentru lumea obişnuită monumentul este ceea ce vede ea, ceea ce-i sugerează, uneori ceea ce scrie pe el. Când nu scrie pe monument nimic, se poate deda omul interesat cititului şi să-şi împroprieze, ademenit de buna credință, etichetă, uneori blazon, gândul altuia. Aici încep rătăcirile. Despre un lucru se pot spune, scrie, din multe perspective, multe „adevăruri” concurente, uneori în plină războire. Apoi cele „angajate” au termene de garanție cărora unii le spun de grație. Adică atât cât mai eşti în grațiile, nu ştiu cui, poți lansa în eter adevărurile canonice şi îți vei primi răsplata. Ce agitație după cotitura din 1989! Ce confuzii! Ce vânzoleală între profesioniştii cu acte în regulă – nu conta unde, cine, ce, cum! Certificatul de revoluționar – cu toate sensurile aici!-te băga peste noapte în seamă, în uniunile reciclate, în structuri, că patalamaua ținea loc de talent, de operă. Nimic nou sub soare! În cultura noastră marele – aici de nimic! – Mihai Sadoveanu va fi observat de unde răsare ... soarele. Prin Râmnic, un om de aleasă cultură, a devenit revoluționar, recunoscând ferm – câtă bărbăție!, că a slujit regimul care i s-a părut lui că a dat în primire...

Noi ştim că nu prea dăduse şi tot el îl făcea, cu acte în regulă, cu patalama, om reciclat, pentru... serviciile aduse.

Iată-ne la o masă... rotundă, cu prezidiu. Azi 26 octombrie 2016, în sala Centrului Național de Infor-mare Turistică a municipiului Târgu Jiu ne-am adunat, conform programului cu titlul: „140 de ani de la naşterea lui Constantin Brâncuşi. Ansamblul Monumental „Calea Eroilor” – Sens şi Devenire”, cei veniți cu treburi şi/sau invitați, nu prea mulți: din Bucureşti (vreo opt persoane), Cluj-Napoca (1), Râmnicu Vâlcea (3), Craiova (1) şi din partea gazdelor vreo şapte persoane, între care şi organizatorii. Încăperea ne-a luat imediat în primire cu intenția organizatorilor care pe un panou dădeau o sugestie: „2016. Anul Brâncuşi în Gorj. 140 de ani de la naşterea lui Constantin Brâncuşi. Ansamblul Monumental *Calea Eroilor* omagiul şi recunoştință nesfârşită Eroilor căzuți în Primul Război Mondial...” La baza acestui inspirat panou de prezentare au fost figurate, sugestiv, monumentele componente ale Ansamblului de pe „Calea Eroilor”: masa, scaunele, poarta, biserica şi coloana. Titlul programului, invitația din sugestia panoului, introducerea moderatorului ... mesei rotunde (lungă, tânguitoare, cu presărare de cenuşă, curtenitoare pe alocuri şi speranța unor zodii, resurse, susțineri din ceruri!) şi cele rotunjite la masă, ne-au arătat uneori în ofseid, alteori în out, față de Centenar, de Brâncuşi, de Ansamblu... Pauza de cafea ne-a lămurit multe, privind societatea de consum... În seara precedentă se întrunise Consiliul numit să-i poarte sâmbetile şi... duminecile lui Constantin Brâncuşi, format din oameni, unul şi unul (cei mai mulți din Bucureştiul care, doar el poate da ora exactă şi de sămânță de pe la Cluj, unde nu se aude semnalul, dar se resimt şi vibrează permanent, spusele lui Brâncuşi). Durase mult vecernia responsabililor numiți pentru mai buna promovare a operei brâncuşiene şi scoaterea din ascunderea, unde l-au dus voințele trecute pe marele român, cetățean francez, incontestabil. Sigur se prelungise, pentru că masa noastră a avut în prim plan

tot ceva din cina serii nelămurite. Bănuim, pentru că nu am fost acolo, însă mirosurile se păstrează şi sentinţele aruncate ex-catedra îşi mai găsesc replici şi după sfatul nopţii. Aşadar pe masă am pus fiecare, să fie de consum tuturor, nu ceea ce era pe listă, ci justificări, explicaţii la nişte nereuşite evidente, în promovarea lui Constantin Brâncuşi şi a operei sale. Nimeni nu ţi-a identificat vreo obligaţie neonorată, deşi uni sunt plătiţi pentru acest lucru, ba mai au şi câte vreun bonus pe deasupra. A se citi vreun premiu anual dedicat, vreo carte editată şi lansată, vreo expoziţie organizată, vreun abonament la drepturile pentru cele publicate ... în serie, etc. Spunem lucrurile acestea dintr-un spirit civic asumat, cu riscul de-a deranja pentru a da cronica unui eveniment nu prea mediatizat şi bifat oricum la reuşitele, deşi costisitoare şi bine intenţionate, fără finalitatea scontată. După eşecul cu lista UNESCO, s-a produs şi cel naţional al „Cumineniei Pământului". Capetele noastre s-au înfierbântat de-a binele. Cauzalităţi strâmb identificate, cu învinovăţirea celorlalţi; distanţare abilă de responsabilităţiile proprii şi oprobiu pe o media ostilă, au fost perorate cu aplomb şi oamenii s-au auzit... vorbind. Consideraţii antropologice, metafizice, ieşiri din tema dezbaterii, chiar dacă cu lucruri interesante. Am insistat acolo pe o analiză a eşecurilor, cum face şahistul când pierde o partidă. Spuneam acolo că partida în jocul numit Constantin Brâncuşi, cu cei ce nu au minima iniţiere în arta şi patriotul român, trebuia jucată de cei puşi, cu buget la îndemână, şi alte oportunităţi. Mulţi erau acolo, în sala cu masa noastră gălăgioasă şi puţin dispusă să deconspire, ori să tranşeze între interesele mărunte şi ceea ce le-a conferit onoarea să-l joace pe Brâncuşi şi opera sa, pentru naţia română. Nu le-am spus-o, dar o spun aici. Campania anti-Brâncuşi (Cumineniei Pământului) cu tot felul de poveşti strâmbe, jucând cu piesele negre, pe tabla de şah a ţării, trebuia contracarată de brâncuşologii – trăind prin, şi unii din Brâncuşi, de acolo de unde mesajul era puternic şi radiant în toată tabla, adică de la Bucureţti, prin toate canalele media naţionale, strategic, după un plan de ... joc, în ritmicitatea ceasului de control al ... mutărilor, urmărind, pas cu pas... adversarul. Unde sunt, domnilor! , antenele, sateliţii, paratrăsnetul cel mare, dacă nu la Bucureşti? Academie, Uniuni naţionale, de utilitate publică (aici au fost de maximă INUTILITATE!), Institut Cultural? Se felicita, cu mândrie şi detaşare unul dintre membrii Consiliului, de la un institut al Academiei, că a refuzat să meargă la emisiuni TV, crucit de ce spuneau cei care intoxicau opinia publică, pe tema anti-cumineniei! Mia fost foarte clar atunci cine ne sunt jucătorii, care pot trânti meciul fără să-şi vadă trădarea. Am înţeles atunci că unii fac totul pentru slujirea lui Brâncuşi, durându-i în spate, deşi gorjenii gazde onorabile, văd în continuare o mântuire pentru oraş, pe Brâncuşi şi opera sa şi se ostenesc pentru acest lucru. Ei, oamenii locului îl iubesc şi îi aduc ofrande unuia de-al lor ajuns al lumii. Îl trăiesc în opera sa, primită în dar, pe când alţii îl consumă, nu ca pe o împărtăşanie euharistică, ci la restaurantele cu ştaif pe banii... babacului. Aşa ne-am supărat de tare, că partea cu lansarea de carte a lui Ion Pogorilovski :„Noica & Brâncuşi" apărută la Ed. Academiei s-a lăsat pe altă dată. Oricum am constatat că la „masa rotundă" s-a servit altceva decât intenţionaseră organizatorii. Credem că s-au stricat bucatele şi prinseseră miros de... altceva! Câteva imagini ne-ar putea fi de folos!

Mihai SPORIŞ

CĂLIMĂNEŞTIUL ÎN CELE DOUĂ DECENII 1900-1910 ŞI 1990-2000

Dr. Gheorghe. MĂMULARU
Dr. George MĂMULARU

Cele două decenii reprezintă începutul şi sfârşitul secolului XX. Amândouă au evoluat în epoca capitalistă. Deşi egale ca durată, de numai 10 ani, au avut un conţinut diferit. În primul deceniu (1900-1910) s-a produs oarecare dezvoltare, un progres, pe când în cel deal doilea (1990-2000), s-a produs un regres în viaţa economico-socială.

Primul deceniu (1910-1910) este începutul sec.XX. Către sfârşitul sec. al XIX - lea şi începutul secolului următor (sec. XX) în Călimăneşti au început construcţii de locuinţe, de vile şi hoteluri. S-au făcut cercetări privind acţiunea terapeutică a apelor minerale. În fiecare vară numărul vizitatorilor a crescut an de an, veneau pentru odihnă, o cură cu apă de Căciulata şi tratament balnear.

Datorită existenţei izvoarelor minerale, monumentelor istorice şi aşezării geografice, Călimăneştiul a devenit cunoscut în ţară şi peste hotare. În 1900 apa izvorului Căciulata, îmbuteliată la sticle, se comercializează în ţară şi peste hotare. În 1900 s-au îmbuteliat aproape 30.000 de sticle cu apă de Căciulata.

Din nefericire, în anul 1901, miraculosul izvor Căciulata a fost inundat şi acoperit cu bolovani datorită creşterii nivelului apei Oltului. Iată cum descria acest episod doctorul Grigore Nicolau în lucrarea sa „Acţiunea apei Căciulata în diateza artritică" (1932): „(...) afirm (...) cu siguranţă că dacă natura nu ar fi îngrijit ca în ziua de 25 iulie 1901, prin inundaţia Oiltului, să-l distrugă şi să curete tot ce mâna omului făcuse acolo, prin îndepărtarea tuturor pietrelor ce formau zidul de apărare, acoperindul cu nămol, lemne şi pietre, izvorul Căciulata, în 3-4 ani poate era dispărut pentru todeauna. Numai mulţumită acestei inundaţii, în mijlocul sezonului, când era multă lume venită a face cură, se datoreşte existenţa lui; aceştia au alarmat ministerul, de a lua grabnice măsuri, pentru a se reda vizitatorilor apa de Căciulata de care mulţi plângeau la ruinele izvorului. Unii se coborau cu scara pe lemnăria şi pe stâncile aduse de Olt în jurul izvorului, ca să scoată în sticle apă şi s-o împartă celor veniţi pentru cură. De asemenea, dacă inundaţia ar fi avut loc în alt timp al anului, când nu ar fi fost lume venită pentru sezon, Ministerul Domeniilor, ca şi în alte dăţi, s-ar fi mărginit la oarecare reparaţii provizori; deci soarta izvorului ar fi fost încă la dispoziţia capriciilor Oltului. În aceste împrejurări însă, a coincis şi prezenţa D-lui inginer Inspector I. Cantacuzino, care terminase cu succes linia ferată Rm. Vâlcea - Sibiu; acesta a captat izvorul, după toate regulele ştiinţei geologice, păstrând apa cu aceleaşi calităşi şi proprietăţi, pe care le avea acum 65 de ani, când a servit la ameliorarea suferinţelor lui Napoleon III".

Tot în 1901 a vizitat staţiunea noastră marele neurolog prof. doctor Gheorghe Marinescu, care a apreciat în mod elogios localitatea cu izvoarele ei şi monumentele sale istorice. Izvoarele minerale din staţiune, Gh Marinescu le-a comparat cu cele mai renumite din staţiunile balneare europene.

În vara anului 1903 a venit şi a lucrat la Călimăneşti dr. Constantin Frumuşianu. Acesta a venit în fiecare vară până la sfârşitul vieţii sale (1928). A acordat consultanţă medicală, a efectuat lucrări ştiinţifice şi a fost şi directorul staţiunii. El a cercetat acţiunea terapeutică a apelor, în special a izvorului Căciulata. Despre acest izvor spunea că „În nici unul din statele Europei nu este un izvor cu proprietăţi diuretice şi litotritice ca cele ale Căciulatei."

În anul 1905 a făcut tratament la Paris cu apă de Căciulata, trimisă în sticle îmbuteliate, cu diligenţa, Emil Loube, preşedintele Franţei, care suferea de litiază renală, ca şi predecesorul său Napoleon al III -lea.

În anul 1910 s-a înfiinţat Societatea „Govora Călimăneşti" alcătuită din Băile Govora şi staţiunea balneară Călimăneşti Căciulata.

Al doilea deceniu (1990-2000). După Revoluia din Decembrie 1989 în ţara noastră s-a instaurat regimul capitalist. În acest deceniu la Călimăneşti s-au produs mai multe transformări. În anul 1990 a început procesul retrocedărilor vilelor naţionalizate în 1950 către foştii proprietari sau urmaşii lor.

Au început construcţii de vile noi la Călimăneşti, Căciulata şi Cozia. Între anii 1996-1998 a fost reconstruită Mănăstirea Cozia Veche de către ing. Ion Mihăilă, cel care a construit Hidrocentrala Turnu, împreună cu Arhimandritul Gamaliil Vaida, starețul Mănăstirii Cozai (1959-2000). Acestă mănăstire a fost cosntruită prima dată pe vremea lui Radu Vodă, domnitorul Ţării Româneşti (1377-1383), tatăl lui Mircea cel Mare (cel Bătrân). Mănăstirea a fost sfiinţită în ziua de 14 octombrie 1998 de către P.S. Gherasim Cristea, episcopul Râmnicului.

Dar tot în acest domeniu au avut loc şi alte transformări: au fost desfiinţate Complexul Balnear Călimăneşti şi cele două policlinici balneare, Călimăneşti şi Căciulata. Au mia fost desfiinţate şi sanatoriile de copii cu sechele după hepatită epidemică şi de silicoză. Oare, după 1990 nu au mai existat copii suferinzi de hepatită şi bolnavi de silicoză? Staţia de îmbuteliere a Izvorului Căciulata a fost demolată şi în locul ei s-a construit un bufet! De asemenea au mai fost desfiinţate librăria, Intreprinderea Forestieră etc. În acest deceniu a apărut în localitatea noastră şomajul şi şomajul tehnic, o parte din tinerii localităţii au luat drumul pripegiei peste hotare în căutarea unui loc de muncă. Iată câteva aspecte economico-sociale care au apărut în acest deceniu în localitatea noastră.

SALONUL DE IARNĂ AL MEDICILOR LA SEMICENTENAR-CLUJ NAPOCA, 2016

Dr. Laura POANTĂ

În 5 decembrie 1966, de Ziua Institutului de Medicină şi Farmacie din Cluj, medicii plasticieni, în frunte cu profesorii Dumitru Dumitraşcu şi Ianos Szántai şi asistați cu entuziasm de rectorul de atunci, profesorul Octavian Fodor, deschideau, la Casa de Cultură a Studenților, primul Salon de iarnă. Din 1971, Salonul se va muta în spațiul generos şi special al Muzeului de Artă din Cluj-Napoca păstrând, de câte ori acest lucru a fost cu putință, şi bunul obicei al aşezării în miezul Zilelor IMF/ UMF. De amintit şi că prima cronică plastică la Salon a fost semnată de profesorul Crişan Mircioiu, el însuşi un pasionat al artelor. De-a lungul anilor, au expus pictură, grafică, sculptură, fotografie, artă decorativă aproape 300 de medici şi farmacişti din toată țara, de la Cluj-Napoca şi Bucureşti la Baia Mare, de la Timişoara la Iaşi şi Oradea, de la Braşov la Galați şi Sibiu.

Aşadar, *Salonul medicilor* împlineşte anul acesta o jumătate de veac de existență. Nu neîntreruptă: din motive diverse, ținând de mersul vremurilor, Salonul nu numără şi 50 de ediții.

Anul acesta, cea de-a 46-a ediție a fost găzduită, în mod excepțional, la Galeriile de la Casa Artelor, în perioada 28 noiembrie – 9 decembrie 2016. La vernisaj au vorbit Vasile Radu, Dan Breaz şi Ionel Vitoc, amfitrionul galeriei. A fost o nouă expoziție care ne-a vorbit despre diversitate, diferență şi expresivitate. Am putut admira din nou pasiunea pentru frumos a celor care, prin profesiune, se confruntă mai ales cu partea urâtă a vieții omeneşti, cu boala şi suferința, dar şi talentul, adeseori cu totul remarcabil, al expresiei lor plastice.

Au expus: Gabriela Abrudan, Iolanda Blum, Otilia Bugnariu, Tatiana Cibişescu, Dorin Codarcea Munteanu, Milena Coroş Korosi, Aurelia Cosma Chişu, Onisifor Craiovan, Carmen Dițiu, Vladimir Dobre, Iosif Dugeniuc, Alexandru Florian, Valentina Gavrilescu. Genoveva Gomboş, Maria Magdalena Hossu, Teodora Indrei, Ramona Lupu, Viorel Lupu, Georgiana Lupu Florian, Radu Moga, Dorin Morar, Alexandru Munteanu, Georgeta Mutuleac, Cristina Olosutean, Diana Orza, Olga Pavel, Laura Poantă, Laura Potop, Rácz Jozsef, Angela Simona Rotariu, Maya Rotaru, Anca Rusu, Petronela Rusu, Stelian Sabo, Silviu Sfrângeu, Andra Silberg, Eduard Stoica, Maria Weber.

În acelaşi timp, s-au desprins şi unele propuneri şi idei interesante pentru viitor – pregătirea unui nou volum-aniversar (după albumul aniversar din 2009 şi cel de prezentare a expozanților din 2012) pentru ediția cu numărul 50 a Salonului, alegerea (experiment) a unor teme, generoase, dar care să confere o mai mare unitate saloanelor, fără să îngrădească în vreun fel imaginația expozanților, acordarea de premii, propuse de un juriu de specialitate (pentru a păstra viu spiritul competițional specific breslei medicilor), sau donarea unei lucrări la fiecare expoziție, pentru crearea unei „colecții a medicilor plasticieni". Dincolo de toate aceste proiecte, rămâne bucuria participării la fel de numeroase an de an, adăugarea numelor noi, alături de veteranii Salonului; dar şi tristețea pierderii, inerente, a unor nume din nucleul expozanților.

Fireşte, nu suntem singurii inițiatori şi beneficiari ai unui astfel de Salon, medicii din toată lumea fiind interesați de arte şi având astfel de expoziții periodice. În multe şcoli de medicină se predă arta plastică, în încercarea – reuşită, se pare – de a creşte acuratețea observației detaliilor în rândul tinerilor medici. Un astfel de medic-artist al secolului XX a fost Meyer Melicow, reputat urolog american de origine rusă, care scria: „Ianuarie – multe consultații… o grămadă de oameni bolnavi… multe virusuri… multe vizite de noapte… vreme urâtă… cine se mai poate gândi la artă?!" Tot el spunea, însă: „Un medic care pictează are deja o audiență gata formată pentru operele sale. El îşi poate expune lucrările în locuri atipice, cum ar fi cabinetul, sălile de aşteptare, pe toți pereții spitalelor, iar un pacient care aşteaptă este în mod special vulnerabil şi doritor de artă" (*Medical Times*, 1959). Poate că această afirmație este prea optimistă sau poate că ne-am îndepărtat în zilele noastre de imaginea clasică a medicului şi a pacientului său, a relației dintre cei doi, dar şi de tipul medicului renascentist, polivalent. Cert este, însă, că, într-un fel sau altul, legătura dintre artă şi medicină este indestructibilă şi dăinuie peste ani, adaptându-se din mers la aşteptările omului modern. (detalii despre edițiile Salonului se pot găsi pe site-ul meu personal: *www.laurapoanta.ro*)

*

„Toată viața (de până acum!) m-am înfiorat, privind înfricoşat şarpele încolăcind terifiant pocalul (sau sugrumând caduceul) în care îşi varsă otrava. Sub suveranitatea lor, medici şi farmacişti, alți *conjurați* ai lui Hippocrate îndeplineau tainic, de neînțeles ritualuri îndreptate împotriva mea, a celorlalți copii. În *concubinajul* meu copilăresc cu natura am refuzat să cred că şarpele este boala, iar pocalul, starea de sănătate, de plenitudine a omului! Nu credeam că această etică maniheistă are atât, doar două alternative, boala şi leacul. Cât de umană e boala şi cât de *obscur* inuman, tratamentul ei! Vârsta, şcoala m-au învățat că *şarpele* nu este „drogul" (leacul), păcatul şi nici pocalul nu este *panaceul* universal al vindecării omului. Iscusința stă în a alege şi a constrânge forțele altfel divergente să lucreze împreună; *vraciul* care le domesticeşte, doctorul, *vede* forțele anarhice îndreptate împotriva ființei şi *concentrează* efectul lor spre vindecarea răului. Proiectul psihologic al oricărei vindecări este un proces idealist prin care doctorul cenzurează trecutul maladiv al ființei şi îi idealizează conținutul, neutralizându-i greşelile, eşecurile, ratarea. Aici, medicul împrumută uneltele artistului: nu înlocuieşte stetoscopul cu pensula, nici bisturiul cu cuțitul de paletă, dar se întoarce la o practică a *bunei cuviințe* în cercetarea şi reproducerea vieții, asumând-o ca pe o imensă necunoscută a firii, reconstruind prin robotica minții sale ideatica ei sfântă. Reconstruirea umanității prin artă este succesul oricărei vindecări. Intuitiv vorbind! Vă rog să mă contraziceți, spuneți-mi că medicina nu este estetică! Medicina nu este estetică, dar, atât cât poate, adaugă la „atelajul" ei prinosul estetic, adică înhamă toți caii spiritului: ai binelui, ai frumosului, ai moralității. Ea este, deci! Să nu-mi spuneți că doctorii n-au nevoie de pensulă şi daltă, cel puțin în practica *discretă* a meseriei lor! Şi... de ce n-ar face şi din aceasta o... glorie?" (dr. Vasile Radu)

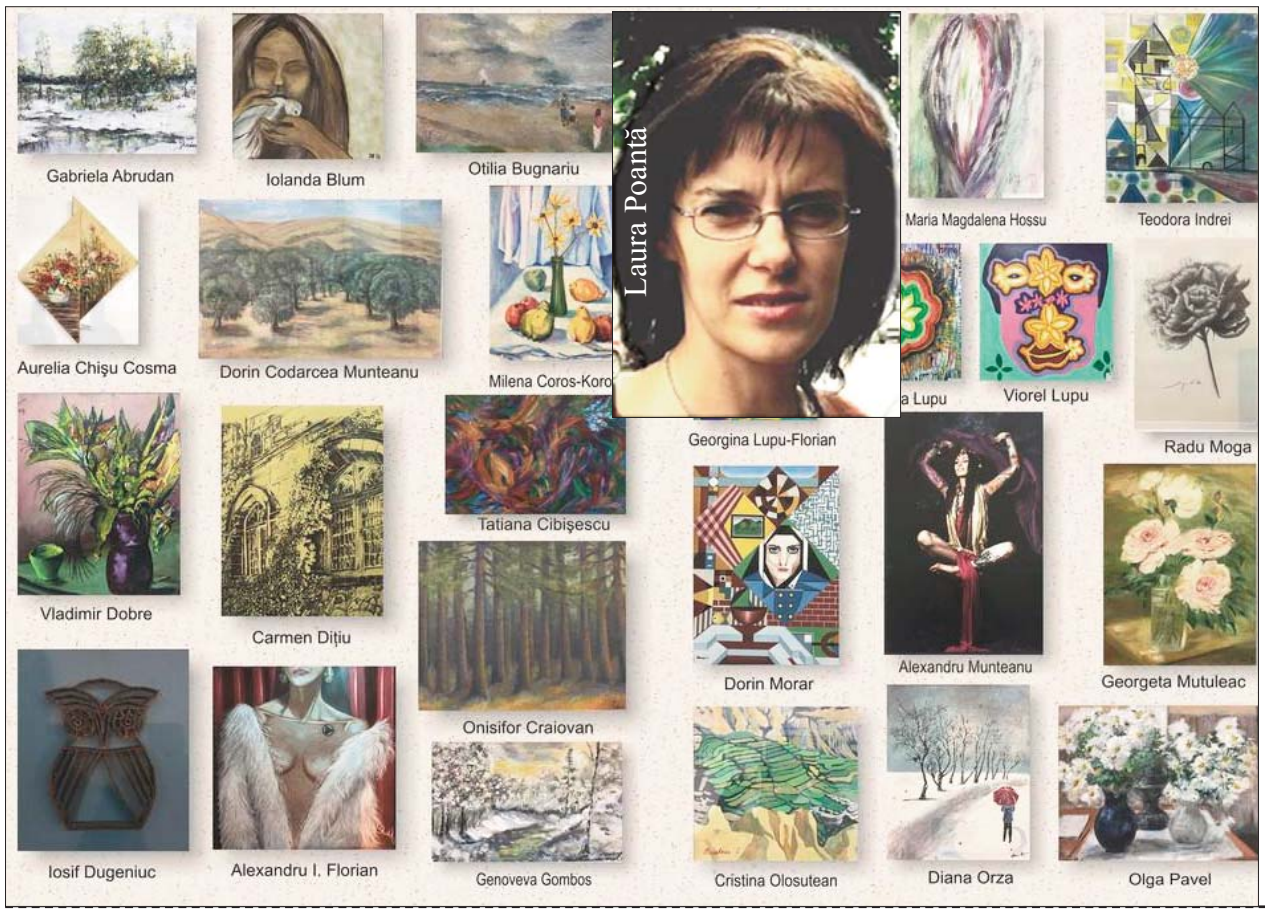

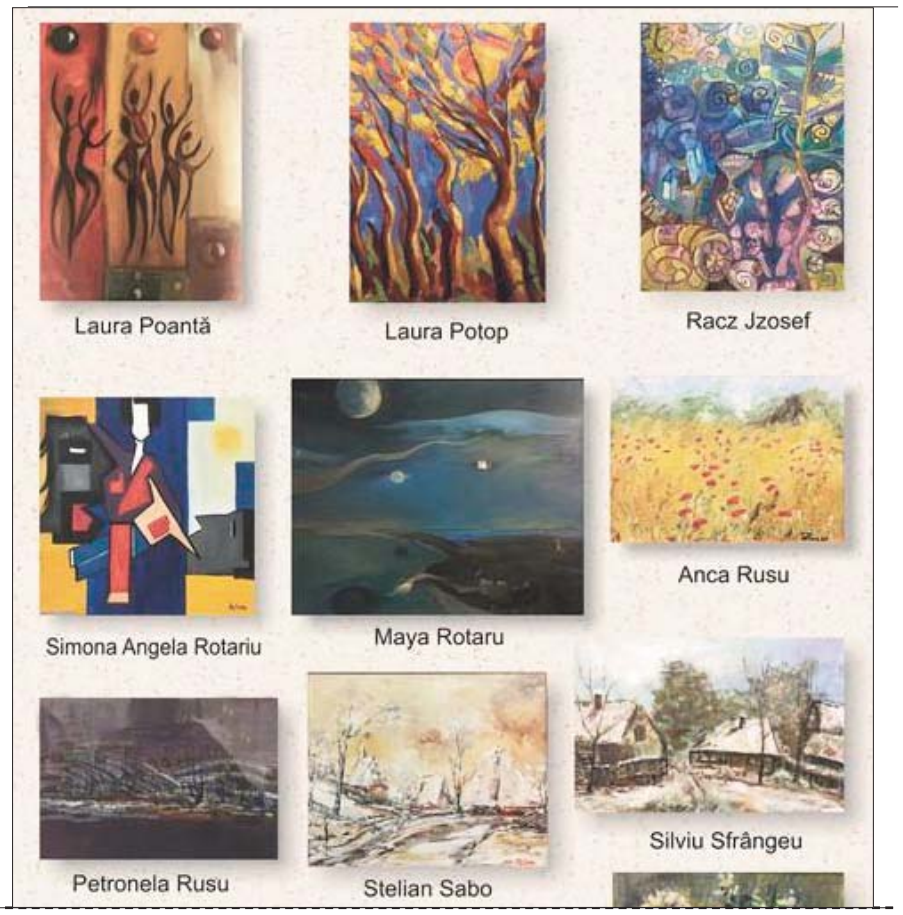

SFÂNTUL ANTONIE DE LA SCHITUL IEZER

Originar din Ianina, nu din Oltenia

Arhim. Veniamin MICLE

Se împlinesc 24 de ani de la canonizarea Sfântului Antonie de la Schitul Iezer din județul Vâlcea, şi încă mai persistă unele date eronate despre viața sa, pe care i le-au strecurat în biografie unii istorici mai mult sau mai puțin cunoscători ai realităților. Ideea de a clarifica problema mi-a venit citind în „*Agenda Culturală – noiembrie 2016*”, următoarele afirmații: „Se spune că Sfântul Antonie era de loc din satele subcarpatice ale județului Vâlcea. Crescând de mic în iubire de Hristos şi cunoscând câțiva sihaştri trăitori la liniște, la vârstă potrivită s-a tuns în monahism la Schitul Iezer, unde s-a nevoit în anii tinereții. Apoi, sporind în rugăciune şi smerenie, cu binecuvântarea egumenului, s-a retras la viață pustnicească în Muntele Iezer din apropiere, prin jurul anului 1690”.

Despre Sfântul Antonie de la Schitul Iezer – acest „mare pustnic al secolului al XVIII-lea din munții Vâlcea”, cum îl numea savantul Nicolae Iorga – s-a scris relativ puțin. Din nefericire, chiar şi în aceste scrieri, consacrate personalității sale, unele erori modifică configurația personalității sale.

Întrucât ele au apărut în cele mai prestigioase publicații bisericeşti şi chiar texte oficiale consacrate sfântului, am considerat potrivit ca, acum la această aniversare să revenim asupra lor, pentru ca – întemeiat pe documente istorice – să aducem precizările necesare spre a fi aşezat în adevărata sa lumină.

Astfel, în „Filocalia” vol. 8, din anul 1979, citim: „În prima jumătate a secolului XVIII se nevoia într-o peşteră din apropierea de Schitul Iezerul (jud. Vâlcea), pustnicul Antonie, de origine din Teiuş (Transilvania). Când episcopul Ilarion al Râmnicului reface la 1714 Schitul Iezerul, primeşte mult ajutor de la schimonahul Antonie” (p. 571-572).

În volumul intitulat „Sfinți români apărători ai Legii strămoşeşti”, apărut în 1987, la capitolul *Cuviosul Antonie sihastrul de la Iezerul-Vâlcea*, citim că acest Cuvios „a văzut lumina vieții într-unul din satele subcarpatice ale județului Vâlcea. Având din copilărie o viață aleasă şi multă evlavie pentru nevoința călugărească, mergea mereu să se închine pe la numeroasele mănăstiri şi schituri din partea locului, ca şi pe la chiliile sihaştrilor care îşi căutau liniştea în munți. Apoi, urmând sfatul egumenului de la Schitul Iezeru-Vâlcea, a luat crucea lui Hristos, tunzându-se monah în acest Schit cu totul retras de lume” (p. 496).

De asemenea, în *Sinaxarul* aprobat oficial de Sfântul Sinod, când a fost canonizat *Preacuviosul Părintele nostru Antonie*, *care s-a nevoit în Schitul Iezerul din ținutul Vâlcii (23 noiembrie)*, şi publicat în „Vestitorul” – Periodic al Patriarhiei Române, scrie că: „Înaintând cu vârsta, a ajuns preot, spre slava lui Dumnezeu şi bucuria duhovnicească a părinților săi… Dorind să sporească nevoințele sale, cu blagoslovenia egumenului mănăstirii a mers la episcopul locului, Ilarion, să-i ceară binecuvântarea să plece la sfântul Munte Athos” (*Idem*, Anul IV (1992), nr. 74, p. 3).

Pentru adevărata cunoaştere a vieții Sfântului Antonie de la Iezer, dispunem de două surse fundamentale: una este *Viața Cuviosului Antonie de la Iezer*, scrisă de ieromonahul Nicolae, despre care se ştie că „a fost ucenic Sfinției Sale din vârsta copilăriei”; el a cunoscut întreaga viață, motiv pentru care a şi considerat ca o datorie de conştiință lăsarea ei în scris, atât monahilor iezereni, cât şi credincioşilor iubitori de progres duhovnicesc şi de mântuire a sufletului. A doua le constituie valoroasele însemnări ale arhimandritului Chiriac Râmniceanu, strănepot, după mamă, al Cuviosului Antonie.

Ieromonahul Nicolae scrie *Viața Cuviosului Antonie* chiar în anul morții sale, la 1720, fiind păstrată într-un manuscris din 1740, ce cuprinde *Pomelnicul Schitului Iezerul*, redactat de acelaşi Cuvios Nicolae, cu sprijinul jupanului Nica. Însă, datorită vicisitudinilor istoriei, prin care a trecut sfântul locaş, acest valoros document a „dispărut”. Meritul pentru descoperirea lui revine arhimandritului cronicar Chiriac Râmniceanu – un distins monah pregătit în Şcoala Mănăstirii Bistrița şi a celei de la Mitropolia din Bucureşti, şi călugărit la Mănăstirea Cernica, sub numele de Chiril monahul, unde primeşte şi darul diaconiei, în timpul renumitului stareț Gheorghe arhimandritul.

Personalitate de frunte a monahismului românesc, fiind inclus în „Filocalie”, cu textul isihast *Viața cea bună a vieții de sine* (vol. 8, p. 610-617), era un iubitor al rugăciunii şi al liniştei depline – aripile monahului care îl ridică spre înălțimile desăvârşirii sufleteşti. Înclinat spre viața isihastă, tânărul ierodiacon Chiril mărturiseşte că: „Dorind de pustietate, şi auzind eu de sfântul Schit Iezerul, că este la adâncă pustie şi este făcut de un strămoş al nostru, spunându-mi tatăl meu”, s-a hotărât să se retragă acolo. De remarcat că, şi tatăl său era călugăr în obştea cernicană, având numele de Panteleimon monahul, care i-a relatat cele menționate mai sus.

La Schitul Iezer, ierodiaconul Chiril întâlneşte pe Cuviosul Ştefan, „un bătrân ieroschimonah şi duhovnic vechi”, trăind acolo de peste 50 de ani; el i-a istorisit multe fapte minunate despre Cuviosul Antonie, arătându-i şi gropnița unde i se păstrează sfintele sale moaşte. Printre altele, ieroschimonahul Ştefan l-a informat pe tânărul ierodiacon că, „acel Cuvios are şi Viața pe larg scrisă de ai săi ucenici”. Atunci, spune cronicarul, „m-am îndemnat a cerceta de acea carte şi, cu mare osteneală şi cheltuială, am găsit ascuns acel Pomelnic, împreună cu Viața, iar de mulți ani prăpădit, asemenea şi un Antimis al Peşterii, la un sat în Dobriceni, anume Sumalcu în Vâlcea”.

Retras la Mănăstirea Tismana, ierodiaconul Chiril primeşte hirotonirea întru ieromonah şi îmbracă schima mare, sub numele de Chiriac, apoi i se încredințează Schitul Cioclovina, îndeplinind funcția de egumen şi duhovnic. Redactând, în anul 1812, o colecție de scrieri monahale, ieroschimonahul Chiriac include şi *Viața Cuviosului Părintelui nostru Antonie Schimonahul*, arătând şi motivul care l-a determinat să o transcrie, anume: „Cu cuviință am socotit, pentru folosul meu şi al celor ce vor dori, a prescrie de aici înainte Viața acelui strămoş al meu, fiindcă altele pretutindenea se află, iar aceasta, nu. Şi, fiind şi mai de curând, poate va da râvnă celor ce doresc mântuire, cu toate că, acest cuvânt nu este întemeiat cu atâtea faceri de minuni ca ale sfinților celor mari. Dar, cu cât cuprinde în sine şi câte am auzit şi am văzut, destule sunt a da crezare de cuvios şi rob al lui Dumnezeu”.

Viața Sfântului Antonie de la Iezerul a cunoscut mai multe ediții; prima apare în anul 1890, aparținând profesorului Constantin Erbiceanu, care o tipăreşte după manuscrisul ieroschimonahului Chiriac; urmează apoi cele ale episcopilor râmniceni, Ghenadie Enăceanu (1892) şi Atanasie Mironescu (1906); ultima ediție apare în 1962, a profesorului Aurelian Sacerdoțeanu, cu ocazia publicării studiului intitulat: *Pomelnicul Mănăstiri Iezerul*.

Din cuprinsul *Vieții*, redactată de ieromonahul Nicolae, rezultă limpede că Antonie schimonahul era originar de la „Enica din Țara Grecească”, adică din Ianina, iar nu „din Teiuş (Transilvania), sau „dintr-unul din satele subcarpatice ale județului Vâlcea”. Identificarea locului de naştere cu oraşul transilvănean Teiuş a fost posibilă, datorită faptului că, pictura bisericii Schitului era realizată de „smeritul între ieromonahi chir Nicolae sin Nicoli din Teiuş”, ucenicul Cuviosului, însă aici este vorba de un cătun oltenesc, aflat în raza satului Bârlogu din comuna Stoeneşti, iar cu privire la „unul din satele subcarpatice” nu există nici un temei justificativ.

Deşi autorul *Vieții* spune că Antonie era „de neam grec”, el era un aromân, deci un vlah din neamul nostru. Această afirmație se bazează pe rezultatul cercetărilor competente ale profesorului Anastase N. Hâciu care, în valoroasa sa lucrare *Aromânii*, demonstrează că, aromânii, în relațiile comerciale cu țările străine, erau considerați greci, datorită faptului că aveau religia ortodoxă şi vorbeau curent limba greacă, pe care o foloseau în şcoală şi biserică. De asemenea, s-a constatat documentar că, grecii n-au avansat cu comerțul mai sus de Tesalonic, oraş situat în nordul țării, iar aromânii s-au răspândit prin întregul Imperiu otoman şi în țările vasale ca, Principatele Române, Transilvania, Ungaria, până în Egipt şi Asia Mică; ei se bucurau de privilegii comerciale speciale, obținute de la sultanul Murad al II-lea (1421–1451), printr-o capitulațiune, confirmată şi de sultanii ulteriori, datorită faptului că, în timpul unui război, i-au permis trecerea prin defileul Pindului.

În capitulațiunea sultanului, scrie că: „Vlahii (aromânii – n. n.) vor putea călătorii în toată libertatea, prin tot Imperiul, exercitând orice profesie li s-ar părea bună”. Bucurându-se de această libertate, Antonie, născut la anul 1828, în Ianina, din ținutul Pindului, din părinții Iane şi Stana, având preocupări comerciale, la vârsta de 20 de ani, era un negustor priceput. Condițiile favorabile desfăşurării unui comerț avantajos, determină pe tânărul Antonie să părăsească Ianina şi să se îndrepte, în anul 1648, spre Țara Românească, stabilindu-se la Râmnicu Vâlcea unde exista o mare colonie de aromâni comercianți. Aici, tânărul Antonie se căsătoreşte, cum scrie arhimandritul Chiriac: „Acest Cuvios părinte Antonie, fiind căsătorit, a născut fecior pe popa Mihail, care şi acela a fost căsătorit”. Este adevărat că, acelaşi arhimandrit scrie în altă parte că, „Antonie nu s-a căsătorit, ci mergând la Sfânta Episcopie a Râmnicului, unde tunzându-şi perii capului, a intrat în cinul călugăresc”. Prin aceasta, se înțelege că nu s-a recăsătorit, deşi se crede că a rămas văduv la o vârstă foarte tânără, întrucât are un singur moştenitor. În oraşul Râmnicu Vâlcea, Cuviosul Antonie a avut mai mulți descendenți; dintre ei, cel mai cunoscut este Arhimandritul cronicar Chiriac Râmniceanu, fiind „al treilea strănepot”, potrivit măr-

turisirii sale. Alți strănepoți sunt Pantelimon, tatăl arhimandritului Chiriac, şi Alexie fratele său; Panteleimon a mai avut un fiu, numit Iancu.

Antonie practică negustoria până la vârsta de 62 de ani, perioadă în care şi-a îndeplinit şi obligațiile paterne față de fiul său; numai după căsătoria şi hirotonirea lui în preot, optează pentru viața monahală, aşa cum prevăd canoanele bisericeşti. El nu intră în mănăstire la îndemnul „egumenului de la Iezerul", întrucât acolo era totul ruinat.

Împlinind trei ani de ascultare desăvârşită în mănăstire, Antonie primeşte voturile monahale, apoi sufletul său se învăpăiază de focul dragostei pentru Sfântul Munte, ştiind că este locul unde se practică nevoințe călugăreşti mai aspre; însă, episcopul Ilarion îl sfătuieşte să rămână în țară, întrucât şi aici sunt condiții corespunzătoare vieții pustniceşti, uneori chiar superioare celor din Muntele Athos, şi îi recomandă sihăstria de la Iezer.

Ascultător din fire, Cuviosul Antonie se îndreaptă spre Iezer, unde găseşte „mănăstioara de tot pustie, nelocuind măcar un călugăr sau alt om pământean", iar „biserica fiind surpată de tot". Ruinele Schitului nu-l descurajează, ci începe refacerea lui, dând întreaga agoniseală „ce a avut din prisoseala neguțătoriei". Când biserica şi chiliile, precum şi zidul împrejmuitor, au fost terminate, episcopul „puind egumen şi alți părinți locuitori de obşte", viața monahală de Iezer intră din nou în făgaşul vechilor rânduieli călugăreşti.

Potrivit biografilor săi, ieromonahul Nicolae şi arhimandritul Chiriac, Cuviosul Antonie nu a fost hirotonit preot; ei totdeauna îl numesc „schimonah". De asemenea, în *Pomelnicul Schitului Iezerul* este trecut: „Antonie schimonahul", precum şi în cel al strănepotului său. Dacă Sfântul Antonie era preot, în documente ar fi fost menționat „ieroschimonah", adică ieromonah schivnic, cum se procedează de obicei.

Mare iubitor de linişte sufletească, şi dorind singurătatea, „ca să poată lupta împotriva celui maestru", Cuviosul Antonie se retrage în pustie, unde găseşte o peşteră, aproape de vârful muntelui. În urma rugăciunilor stăruitoare, Dumnezeu îi descoperă să-şi facă biserică în stânca peşterii. Primind binecuvântarea episcopului, bătrânul monah se nevoieşte cu dalta şi ciocanul, trei ani de zile, până desăvârşeşte bisericuța şi chilia.

La Peştera Iezerului, Cuviosul Antonie şi-a rânduit viața pustnicească pe temeiul principiului monahal: „Roagă-te şi munceşte!". Ucenicul său relatează că, „niciodată fără de lucru nu şedea, ci au se ruga, au lucra în ogradă", defrişând mari suprafețe de pădure, unde a plantat tot soiul de pomi fructiferi, rămaşi multă vreme ca mărturie vie a muncii sale stăruitoare.

Cuviosul Antonie este recunoscut ca practicant al unei asceze foarte severe: avea îmbrăcăminte simplă; mâncarea o servea la ora trei după amiază, dar numai pâine, şi aceea „tocmită cu măsură", iar vin sau rachiu nu a gustat niciodată în pustie; purta brâu din verigi de fier împrejurul trupului, iar lacrimile din ochi erau nelipsite. Cu privire la înfățişarea şi temperamentul său, ucenicul Nicolae ieromonahul spune că, era „vesel la căutătură; fața obrazului frumoasă; puțintel cam iute din fire, dar degrab şi lesne iertător".

Datorită nevoințelor sale, Cuviosul Antonie „multe iscuşenii a avut de la diavolul, dar cu ajutorul lui Dumnezeu, rugându-se ziua şi noaptea, pe toate le-a biruit. Astfel şi-a petrecut viața, aproape trei decenii, iar când a trecut în veşnicie avea 92 de ani. Trupul Cuviosului a fost aşezat de cei mai apropiați ucenici ai săi, ieromonahii Nicolae şi Atanasie, în mormântul pe care el însuşi l-a săpat lângă uşa Peşterii; apoi, de multe ori li s-a arătat în vis, „fiind în sfânta biserică, şi având engolpion de aur la pieptul Sfinției Sale, şi strălucind foarte cu raze".

Cuviosul Antonie a avut numeroşi descendenți, cunoscuți până la a cincia generație; mulți dintre ei s-au consacrat slujirii lui Dumnezeu, ca preoți şi călugări. Astfel, fiul său Mihail, preot la Catedrala episcopală din Râmnicu Vâlcea, rămas văduv, s-a călugărit; iar fiul său Ioța, ajunge preot, din urmaşii căruia este cunoscut Nectarie Diadoh, egumen cozian (1822–1839); preotul Ghinea s-a călugărit la Mănăstirea Cozia sub numele de Ghedeon, devenit ulterior ieroschimonahul Grigorie. El a avut mai mulți copii; fiica cea mare este mama arhimandritului Chiriac, iar fiul său Radu era logofăt şi cântăreț la Cozia, sub numele de Roman monahul. De asemenea, un nepot al său, Daniil, a slujit ca arhidiacon episcopului Galaction al Râmnicului.

Amintirile despre viața mai presus de fire şi faptele minunate ale Cuviosului Antonie au fost păstrate în memoria credincioşilor din nordul Olteniei; convinşi, prin puterea harului divin, că acest mare pustnic a fost o ființă aleasă şi bineplăcută lui Dumnezeu, au început să-l venereze ca pe un sfânt, adresându-i rugăciuni.

Aflând despre cultul pe care credincioşii îl aduceau Cuviosului Antonie de la Iezer, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât să-l înscrie în rândul sfinților, prin canonizare, fiind menționat în Calendarul bisericesc la 23 noiembrie, ziua adormirii sale în Domnul. Evenimentul s-a petrecut în anul 1992, iar de atunci, cinstirea sa a devenit comună tuturor credincioşilor ortodocşi din țara noastră.

GHEORHE ROGOJIANRU

Imn

Lui Ioan Alexandru

Frunză verde, limbă românească,
scris mi-a fost în datul sorții să mă nască
întru vorovirea ta dumnezeiască
aspră, dulce, clară, demonîngerească,
frunză verde, maică Limbă Românească.

Toate-n frumusețea ta se-ntemeiază
ca în slava zilei palida amiază
cum grăieşte steaua-n cer pe limba ază,
lacrămă pre tine, inema mea treză

Şi atunci Lumina Lumii luminează.

Bunica

Bradul îi e frate
şi-i vegheză bătătura şi viața;
privighetoarea îi păzeşte casa
zugrăvită de lună.
O stea îi aprinde pe-nserate vatra;
când aripile flăcărilor
se zbat sub pirostrii
şade de vorbă cu focul
lăcrimând.

După o vreme
oftează stins
iar focul se culcă-n tăciuni
ostenit.

În poala casei
mai toarce
la lumina grea a singurătății
firul cărunt al zilelor
şi adoarme
cu grijile-n sân
tarziu, la răsăritul nopții.

Doină de iarnă

Mamă mare, iarnă, noastră,
bați cu sorcova-n fereastră;
în omătul greu de somn,
cununi om, casă şi pom,

cum colinzi din deal în vale,
cu albe şoaptele tale,

scărmănând prin hornuri vițe
din căruntele-ți cosițe

cerci la leacuri vechi ce frig,
să te vindece de frig.

Rugăciune

Tatăl nostru, Sfânt Cuvânt,
vie pace pe pământ;

Maica noastră, dulce limbă,
scutecele lumii schimbă;

mai îmbie-i de la sân
milostivul, gândul bun.
Priveghind smerită lângă
leagănul ce stă să plângă

şi-o dezmiardă-n viers duios
să nu cadă, Doamne, jos!

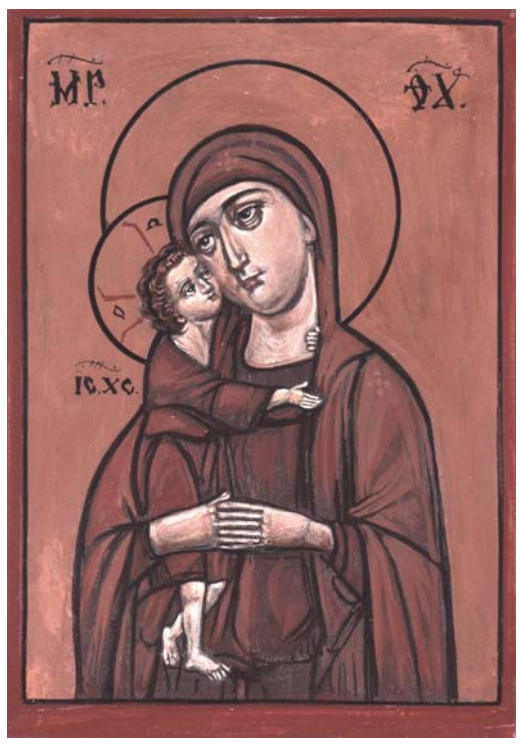

Maica Domnului cu Pruncul, pictură pe lemn de Gh. Rogojinaru

PUBLICAȚIILE INTOL PRESS, CULTURA *vâlceană*, POVESTEA VORBII 21, FORUM *vâlcean*, UREAZĂ CITITORILOR VÂLCENI UN CĂLDUROS „LA MULȚI ANI"! CU OCAZIA TRECERII ÎN NOUL AN!

TURISMUL DE IARNĂ ÎN VALEA LOTRULUI

(scurtă istorie)

Gheorghe SPORIŞ

Turismul, pentru practicarea sporturilor de iarnă, a început să înmugurească în gândirea celor care au făcut parte din colectivul de proiectanți al celei mai mari amenajări hidroenergetice din țară, care, în final, va fi fost materializată în Hidrocentrala Lotru-Ciunget, în urmă cu o jumătate de secol, mai precis, în anul1967, când apar şi primele planşe desenate. La acea vreme întreaga Vale a Lotrului era un mare şantier, la care lucrau zeci de mii de oameni. La un moment dat, unul de vârf, când erau atacate mai multe puncte de lucru, s-a atins şi cifra de 35 de mii de oameni, care lucrau atât la suprafață (captări, baraje, ateliere, organizări de şantier, Stațiunile Vidra si Voineasa, Cabana Petrimanu, construcții edilitare ş.a.) cât şi în subteran la centrala electrică de la Ciunget şi tuneluri de aducțiune, împrăştiați pe un areal ce acoperea suprafețe consistente ale munților: Lotrului, Parâng, Căpătânii şi Latoriței. Din această echipă au făcut parte, pe lângă arhitectul Adrian Oprea, care era şeful atelierului de proiectare, mai mulți alții, precum inginerii Vasile Sabovici şi Iuga – primul dintre cei doi a fost proiectantul şef al tuturor lucrărilor, iar celălalt era şef de sector. Aceştia, după ani de cercetări şi studi, cunoscând foarte bine caracteristicile climatologice şi geografia zonei aflate în "imediata" vecinătatea a lacului Vidra-Puru şi viitoarei stațiuni climaterice (după retragerea constructorilor şi preluarea de către ONT – beneficiarul de drept, aceasta se va numi după numele lacului din vecinătate, pe al cărui mal drept se află), au constatat şi văzut pentru prima oară, că o mare parte din acest areal montan, unic în România prin poziția şi relieful său, este propice pentru amenajarea unor "stadioane de zăpadă" – aşa cum le va boteza, cu mulți ani mai târziu, inginerul de căi ferate, Horia Gheorghe Gologan din Braşov (proiectantul majorității pârtilor moderne de ski din România), ce vor deservi, într-un viitor..., iubitorii sporturilor de iarnă şi vor face posibilă organizarea primei "Olimpiade albe în Munții Lotrului", aşa cum consemna presa vremii de atunci. Acest proiect intitulat: "Sistematizare localitate Vidra-Puru", era o extensie ce făcea parte integrantă din viitoarea stațiune ca şi componentă de bază în ce privea, cu prioritate, agrementarea turiştilor, găzduiți vremelnic aici – iubitori ai sporturilor de iarnă. Beneficiarul, acestor viitoare amenajări pentru sporturi de iarnă, la comanda căruia se întocmiseră aceste proiecte, a fost ONT-Carpați (Oficiul Național de Turism - Carpați), ca şi cele două viitoare stațiuni, Vidra şi Voineasa, care, în perioada construcției Hidrocentralei Lotru, au fost folosite ca organizare de şantier (Stațiunea Vidra-Puru, aşa cum a fost ea "botezată" de la începuturi, Vidra – după numele locului ridicării barajului din anrocamente, care, la rându-i, a fost ridicat pe locul vechiului stăvilar din buşteni. Acesta, bara apa Lotrului, în locul cel mai îngust al văii, pentru formarea unui lac de plutire a buştenilor, aval de o largă deschidere a acesteia până hăt sus, dincolo de Obârşia Lotrului, zonă în care diferența de nivel este foarte mică, față de zona din aval de baraj. A fost locul cel mai propice, ales, de proiectanți, pentru marea acumulare de ape de la Vidra (40 de milioane mc de apă). Adăugarea numelui de Puru la Vidra, a fost gândită în perioada organizării de şantier, după cum era cunoscut muntele cel mai înalt din apropiere – Puru, cu al său vârf înlt de 2049 m, folosit în vorbirea curentă a celor ce au locuit aici (majoritatea familii de şoferi pe maşini grele şi mineri). Organizarea de şantier, cunoscută sub denumirea de, "Colonia Puru", funcționa ca un adevărat orăşel, condus de un administrator, cu: şcoală, grădiniță, dispensar medical, post de miliție pentru ordine publică, spații comerciale şi de alimentație publică ş.a. Ca şi această organizare de şantier, de la Puru, în bazinul Lotrului, pe arealul amenajării hidroenergetice mai existau şi alte colonii, cum a fost cea de sub barajul Vidra, cu denumirea de Baraj-Aval, la Haneşu, la Cataractele Lotrului (aparținea de Exploatarea Minieră), Hoteagu, Pârcălabu, Mănăileasa, Capra Foii, Mălaia, Brezoi–pe firul principal al Lotrului, la Jidoaia – în bazinul Voineşiței, Ciungetu, Petrimanu şi Galbenu – pe Latorița. Au mai fost şi alte colonii, aflate în afara bazinului Lotrului, cum ar fi: Groapa Seacă – pe Jieț; Sterpu şi Găujanilor, la captările de nord. În arealul de "Sub Munte", la fiecare captare secundară a existat câte o colonie-organizare de şantier, după cum urmează: Galbenu-Sud, Olteț, Cerna, Coşana, Blaz şi Bistrița. Toate acestea, cu excepția celei de la Cataractele Lotrului, se aflau în subordinea conducerii şantierelor şi fiecare avea câte un administrator, care era "sprijinit"-subordonat secretarului organizației de partid (PCR) şi preşedintelui de sindicat (UGSR). Aprovizionarea cu cele necesare vieții – alimente, produse de larg consum etc., era asigurată prin rețeaua "Cooperației de Consum"). (...) (continuă pe textul apărut pe www.culturaarsmundi.ro, datorită unei hărți care nu poate fi postată în ziar)

Pe o altă planşă, de arhitectură, privind, în detaliu, construcțile şi retelele de alimentare cu apă şi canalizare din Stațiunea Vidra, cu următoarele înscrisuri: "Proiectul – Ansamblul Turistic Lotru; Localitatea – Vidra; Beneficiar – ONT", realizat, în acelaşi an 1967, de un colectiv format din arhitectul Oprea Adrian, care a fost şi şeful de proiect şi patru ingineri – Bogdan I, Arsenie I, Şerban D-tru, Stoian M, apare toată zestrea construibilă a celui mai mare "Complex Turistic Montan" din România, după cum urmează: 9 hoteluri, dintre care, patru cu vedere spre lac şi Portul Nautic, în continuarea celor cinci vile, spre est; trei pe piciorul muntelui cu vedere spre lac (existente) şi Sațiunea Mura, iar ultimile două, pe versantul muntelui cu expoziție spre vest, deasupra drumului de acces în Stațiune, cu vedere spre golful Vidrței – toate situate între curbele de nivel delimitate de cotele de 1315 m şi 1350 m. Capacitatea totală de cazare a acestor hoteluri, dacă ne orientăm după cele trei hoteluri existente, a câte 200 locuri fiecare, va fi de 1800 locuri, la care se mai adaugă încă 450 locuri în Hotelul Tranzit (existent). Cu cele cinci vile (pe lângă cele cinci existente, şi-n funcțiune, în stațiune mai sunt prevăzute a se construi un număr de alte douăzeci vile), a câte 20 locuri fiecare, totalul spațiului de cazare, în Stațiunea Vidra, va fi de cca. 2750 locuri; Fiecare hotel a fost prevăzut, la parter cu sala de mese şi bucătărie proprie. În ce priveşte serviciul de alimentația publică, în Stațiune, în afara celor din hoteluri, au mai fost prevăzute: un "Laborator central" pentru preparate de alimentație publică (existent, în zona centrală, legat de Hotelul Tranzit), baruri de zi şi de noapte, cofetărie, cramă, bufet ş.a. La poziția cu nr. 10 (din hartă-vezi www.culturaarsmundi.ro), la capătul vilelor, spre est, este proiectat un Complex Comercial (gen Stațiunea Voineasa, cu tot felul de magazine), iar în imediata apropiere a "Portului Nautic", pe malul La-cului Vidra, la poziția 11 (aceaşi notă ca la pct 10), este proiectată o sală de spectacole, un cazino-club si un restaurant. Lângă Hotelul Tranzit a fost construită o Sala de Sport, care a fost folosită de lotul național, de kaiak-canoe, condus de Ivan Pațaichin (aceasta nu a fost cuprinsă în panul de situație al Stațiunii Vidra!?). Pe locul unde se află Districtul de Drumuri Naționale, au mai fost proiectate: "Stație plecare telefric, Serviciul salvatori montani, Post PCI, Bufet " şi în vecinătate, Policlinica. La capătul cel mai de jos al Stațiunii, pe malul lacului au fost proiectate, o Casă de Oaspeți şi un Debarcader, cu destinație, "oficiali PCR". În aceeaşi zonă, pe lac, sunt proiectate două bazine de înot, cu folosință iarna ca patinoare. Pentru sezonul estival, pe luciul lacului Vidra, amonte de baraj, au fost prevăzute piste pentru sporturi nautice. La toate aceste edifici se mai adaugă o "Stație benzină şi Ateliere pentru reparații auto".

(Va continua)

NOTA: Pe www.culturaarsmundi.ro se află articolul complet, inclusiv schița cu indicațiile din text)

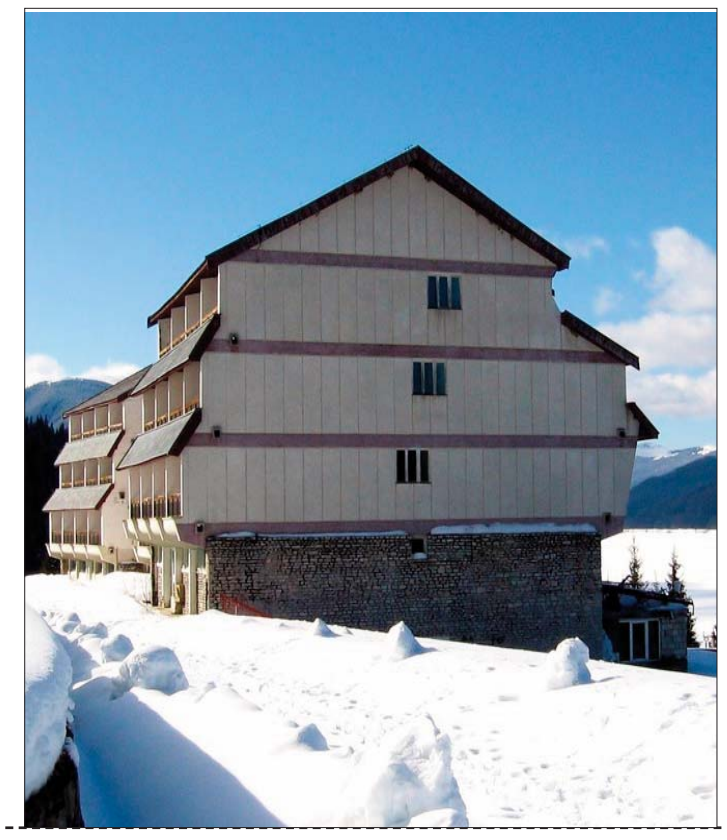

LIGIA NICOLESCU

GRAFICĂ PE UN CIOB

Motto:
„Gândul meu/ Are aripi/ şi zboară” (P. Cichirdan)

Când s-au născut gândurile mele aveau aripi. Doar că aveau mai multe aripi, nu ca cele normale, numai două.

Am încercat să le aranjez cumva, dar imediat cum le prindeam de ceva sau, de cineva, aripile cuvintelor mele se ofileau şi cădeau la pământ.

După un timp, o viață, am observat că ele nu cădeau aiurea ci, se culcau în zig-zag, orizontal, sub coloana infinit-finită de trei şi aşteptau cuminți un semn din constelația din dreapta.

În stânga, din întuneric, luminau în joacă doi fluturi nătângi.

Din lumină am ieşit pe un ciob.

2016, Oneşti

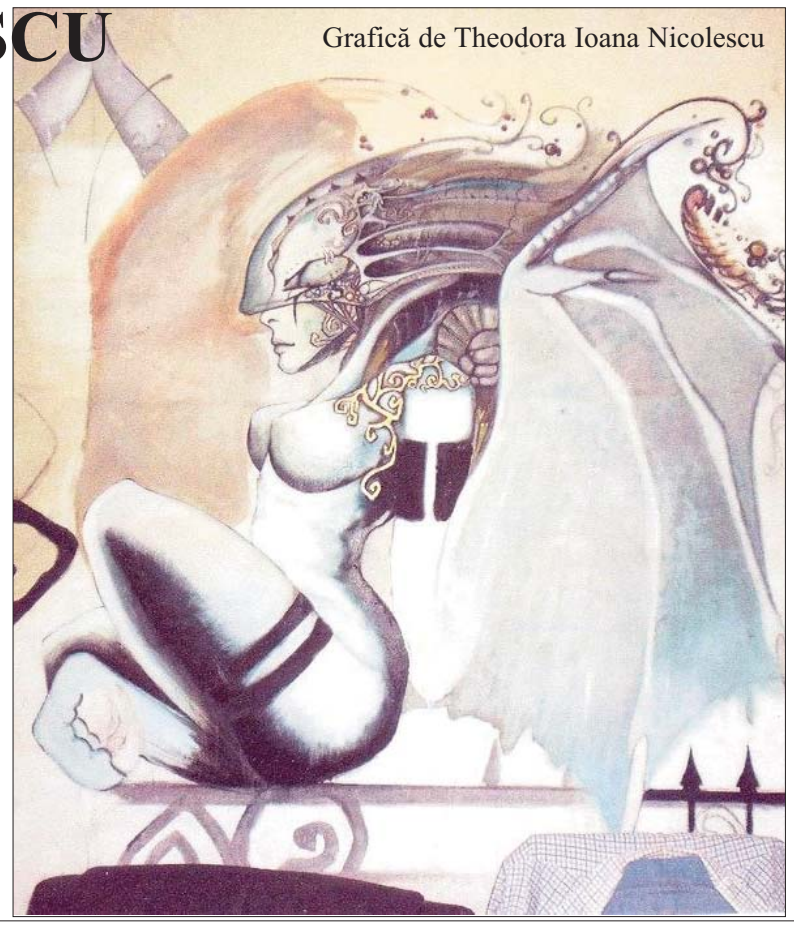

Grafică de Theodora Ioana Nicolescu

Debut publicistic

TATAIE

Tatăl meu se însurase. A treia oară. Cu o țigancă. Trăiau în Grivița-lângă cimitir. Eram în vizită la „tinereii însurăței”. Tata plecase să-şi ia țigări, eu, cu nevastă-sa, croşetam platitudini.

Se trânteşte poarta, apare tata, nervos cum nu-l mai văzusem, bombănind.

- Auzi tu, zice, ce-am fost să pățesc prima dată în viața mea! Urc în tramvai, tramvaiul plin. Cum mergeam doar o stație mă duc în față, lângă uşă. Pe locurile pentru mamă şi copil, două ga-gici, trăsnet. Pironit cu ochii pe ele, rămăsesem agățat cu o mână de bară şi cu cealaltă de plasă. S-au simțit privite şi s-au întors către mine. Mi se oprise respirația de emoție, în gând, salivând şi savurând cu admirație picioruşele lor, cu ochii cât cepele; când, una din ele se ridică şi zice:

- Stai jos mata, tataie, te rog!

Bucureşti, 1968

COPILĂRIA, BUCURIA TUTUROR

Zenovia ZAMFIR

Copilăria este o lume magică, un tărâm de vis unde orice se poate întâmpla, unde totul este permis şi posibil. A fi copil înseamnă: bucurie, zâmbet, joacă, să te simți special, important, lipsit de griji. Copilăria este poate cea mai frumoasă etapă a vieții,de care ne amintim cu drag, pe care toți scriitorii „au cîntat-o”. ‘’Copilăria este inima tuturor vârstelor’’,spunea Lucian Blaga.

Copilăria este paradisul inocenței, un paradis din care nu dorim să plecăm ci să rămânem veşnic.

Este o lumea mirifică din care tristețea trebuie să lipsească, este vârsta frumuseții sufleteşti.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, cu ocazia apropierii de praznicul Sfântului Grigorie Decapolitul de la Mănăstirea Bistrița Vâlcii, în *Anul omagial al educației religioase a tineretului creştin ortodox* şi *Anul comemorativ al Sfântului Ierarh Martir Antim Ivireanul şi al tipografilor bisericeşti,* Arhiepiscopia Râmnicului, Asociația pentru copii şi bătrâni ‘’Sfântul Hristofor’’ Bucureşti, Liga Femeilor Creştin Ortodoxe Vâlcea, în colaborare cu Biblioteca Județeană ‘’Antim Ivireanul’’ Vâlcea, Seminarul Teologic ‘’Sfântul Nicolae’’, Muzeul Județean ‘’Aurel Sacerdoțeanu’’, Direcția Generală deAsistență Socială şi Protecția Copilului Vâlcea, au organizat în perioada 18- 20 noiembrie 2016 acțiunea ‘’Copilăria, bucuria tuturor’’.

‘’Lăsați copiii să vină la Mine şi nu-i opriți, căci a unora ca aceştia este împărăția lui Dumnezeu’’. *Sfânta Evanghelie după Marcu.*

‘’Copilul meu, zi şi noapte să-ți aminteşti de cel care-ți vorbeşte Cuvântul lui Dumnezeu şi să-l cinsteşti ca pe Domnul!’’ (Sfântul Antim Ivireanul). „Copilăria este o lume de miracole şi de uimire a creației scăldate în lumină, ieşind din întuneric, nespus de nouă şi proaspătă şi uluitoare. Copilăria se termină atunci când lucrurile încetează să ne mai mire” (Eugene Ionesco).

Cei aproximativ o sută de beneficiari, împreună cu însoțitorii acestora, au avut parte de mai multe momente dedicate lor. După ce s-au închinat în Catedrala Arhiepiscopală *Sfântul Ierarh Nicolae*, la sfintele moaşte şi la Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului *Prodromița*, tinerii au vizitat incinta Centrului Eparhial: s-au plimbat prin Grădina *Sfântul Ierarh Nicolae*, unde au admirat mozaicurile cu sfinți şi diversele specii de pomi şi arbuşti; au admirat *Crucea Voievodului Constantin Şerban* din secolul al XVII-lea şi *Fântâna de piatră a Episcopului Filaret* din secolul al XVIII-lea, ambele recent restaurate, prin osteneala Chiriarhului Râmnicului. Cu prilejul vizitei, Părintele Ieromonah Antim, slujitor al Catedralei Arhiepiscopale, a pus în inima tinerilor un cuvânt de binecuvântare din partea Înaltpreasfințitului Părinte Varsanufie.

La prânz, tinerii şi însoțitorii acestora au vizitat Seminarul Teologic Ortodox *Sfântul Ierarh Nicolae*, unde au fost întâmpinați cu multă dragoste de corul instituției vâlcene de învățământ teologic, dirijat de către Părintele Arhidiacon Codruț Dumitru Scurtu. În cadrul concertului oferit beneficiarilor a fost interpretată *Balada Sfinților Brâncoveni*, *Troparul Sfântului Cuvios Grigorie Decapolitul*, precum şi mai multe cântări închinate Maicii Domnului. Cu acest prilej, Părintele Arhidiacon Codruț le-a împărtăşit celor prezenți aspecte din viața tinerilor şi din misiunea acestora în cadrul comunităților din care fac parte.

După ce au servit masa de prânz la cantina Seminarului Teologic Ortodox, tinerii şi însoțitorii acestora au vizitat Muzeul de Istorie din Râmnicu Vâlcea, Biblioteca Județeană ‘’Antim Ivireanul’’ Vâlcea şi au urmărit mai multe filme cu conținut religios. Duminica 20 noiembrie 2016 , copiii din centrele vâlcene şi însoțitorii lor au participat la Sfânta Liturghie la Biserica Sfinții Apostoli Petru şi Pavel, apoi au mers la cofetăria Boromir.

Acțiunile organizate au adus multă bucurie copiilor din centrele de plasament aşa cum sincer au mărturisit: „Ne bucurăm pentru că dintr-o zi simplă s-a făcut o zi plină de fericire, bunătate. Activitățile au fost foarte frumoase. Dorim să mulțumim celor care au făcut posibilă această întâlnire: Delia Zamfirescu, Marius Keller împreună cu voluntarii Asociației ‘’Sfântul Hristofor’’, Zenovia Zamfir, Arhiepiscopiei Râmnicului, Asociației Liga Femeilor Creştin Ortodoxe, Bibliotecii „Antim Ivireanul’”, Muzeului de Istorie Râmnicu Valcea, D.G.A.S.P.C. Bucurii!”, a transmis Costi, unul dintre beneficiari. Fie ca Duhul Sfânt să aprindă în noi lumina sfântă a lui Dumnezeu pentru a ne face capabili să facem fapte bune şi pentru ai susține pe cei din jurul nostru.

PRIN LUMEA VĂZUTELOR ŞI A NEVĂZUTELOR. CU DANIEL MEDVEDOV CARE SE ÎNTOARCE!

Felix SIMA

După un periplu de o viață de om prin Lumea văzutelor şi a nevăzutelor, Daniel Medvedov se întoarce! Ca un Făt Frumos plecat de ani de zile prin Lumea Umbrelor, ca un Fiu Risipitor de diamante pe cărările vieții şi ale Bucuriilor şi ale Tristeților, cu înțelepciunea bătrânilor din basmele străbătute de firul roşu al Adevărurilor şi al Tainelor vieții, întotdeauna cu fața la Biblioteca omenirii, cu sacul plin cu doctorate şi cu limbaje tantrice – el însuşi devenind un savant al limbilor globului, cărora a reuşit să le descifreze un Cod - Codul Universal al Limbilor! - transpus şi într-o enciclopedie a desenelor ENSO din care ne-a dăruit câteva, noi înşine fiind gata a-i dărui, în efigie, portretul în cuvinte:

Veneai din Curțile Domneşti,
Aveai caftan, ilic, eşarfă,
Nu trebuia să le plăteşti –
Cântai, melodios, din harfă…

E harfa inimii – îmi spun –
Cu ea-ți aduci, în toamnă, zestrea
Şi toți acei ce te-ncunun
Îți ştiu, cam pe de rost, povestea

Cu care ai trecut prin timp,
Urcând, tăcut, din vreme-n vreme.
Am dat un secol pe-un răstimp
Care-a putut să te mai cheme...

Azi dau un secol pe un fir
De roz, de mov, de *floare-albastră*,
Numai să-avem un trandafir
Din viața ta – în glastra noastră.

CU PROF. DR. TITU GEORGESCU, PRIN LUMEA VĂZUTELOR ŞI A NEVĂZUTELOR

Dintr-o biobibliografie foarte concentrată alcătuită domnului profesor, aflăm următoarele:

S-a născut la 23 februarie 1929, la Corabia.

Studii liceale la Liceul „Frații Buzeşti" din Craiova, apoi la Liceul Militar de la Mânăstirea Dealul. Absolvent al Facultății de Istorie a Universității din Bucureşti. De la sistent universitar (1958), urcă toate treptele ierarhiei universitare: doctor în ştiințe (1968), doctor docent (1973), conducător ştiințific de doctorat, rector al Universității din Craiova (1971-1974), prorector al Universității Spiru Haret, mai întâi ca şef de catedră la București, apoi ca secretar ştiințific la Râmnicu-Vâlcea.

A fost redactor-şef al revistei „Anale de istorie" şi a coordonat cursul universitar „Probleme fundamentale de istorie a patriei"; ctitor al revistei „Magazin istoric" şi al enciclopediei „Mica Bibliotecă de istorie".

A participat la colocvii, reuniuni, congrese internaționale (Dublin, Barcelona, Moscova, Paris, Milano etc.). Membru în diferite asociații internaționale de istorie şi coautor la unele lucrări şi reuniuni ştiințifice internaționale.

A decedat la 30 iulie 2004, la București.

Opera: „A History of Romania" (1973, colab.); „Nicolae Iorga împotriva hitlerismului" (1966); „Intelectuali antifascişti în publicistica românească" (1967); „Mărturii franceze despre 1848 în Țările Române" (1968); „Ctitori de şcoală românească" (1971); „Istoria României"; „Intelectualii şi răscoala din 1907" (1974, colab.); „Argumente ale istoriei pentru o nouă ordine internațională" (1977); „România între Yalta şi Malta" (1933); „Istoria românilor" (1997); „România în istoria Europei" (1998).

Se adaugă, la această OPERĂ, următoarele trei volume de memorii intitulate „Tot un fel de istorie", publicate astfel: vol. I în 2001, 598 pag., vol II în 2002, 638 pag., vol. III în 2004, 486 pag. Cuprind însemnări aproape zilnice, începute încă din anii studenției, selectate şi aduse în lumină de către autor, în ultimii ani de viață, începând cu tumultuoşii ani 50 şi încheind cu la fel de tumultuoşii ani ai ultimului deceniu din mileniul II şi primul an din mileniul III, volume pe care, personal, le-am primit în dar de la distinsa dumnealui soție, prof. Elena Georgescu, vâlceancă de origine, „afiliată orașului Corabia prin căsătoria onorantă cu Titu Georgescu, în urmă cu cincizeci şi cinci de ani".

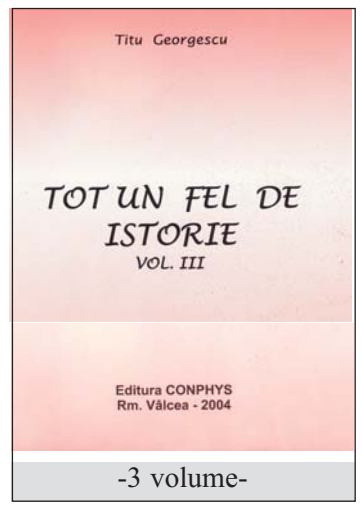

-3 volume-

Pentru a ne edifica asupra gândirii libere, intransigente a renumitului nostru istoric, iată ce conține, de exemplu, o pagină din anul 1985: „Suntem supărați pe partid. Suntem supărați pe Comitetul Central. Suntem supărați pe Guvern, suntem supărați pe Președintele țării. Sigur, sunt multe pricini de supărare. Politica aceasta de strângere a curelei spre a construi, iar a construi, ba termo, ba hidro, ba alte drumuri, ba cartiere întregi, ba metrou, o privim doar ca sufocarea unei populații așezată la cozi care se lungesc din ce în ce mai mult. Nu avem liniște din pricina acestor lipsuri, să privim la ce înseamnă, pentru ieşirea din subdezvoltare, electrificarea multor așezări, nemăsurate conducte de gaz pentru încălzire, construirea de uriaşe uzine, centrale electrice, rafinării şi câte altele. Ne trezim cu un mare marş subteran în Capitala țării; doar privind liniile şi stațiile de metrou, ești înmărmurit de ce au fost în stare românii noştri în aceşti ani. Sau începutul magistralei de la Piața Unirii spre un proiect plan uriaş, pe care mi-l imaginez finisat şi tronând peste un ultramodern centru al Capitalei. Toate acestea nu putem să ne prefacem că nu le vedem. Sunt construcții, realizări extraordinare care, doar dacă ești de rea credință, le poți trece cu vederea.

Privesc, acum în ajun de an 1986, la o serie din orașele noastre. Este o mare distanță între târgurile acelea mari de până în 1960 şi municipiile cu largi artere, pavate toate, plus blocuri moderne, plus instituții cu mult gust destule, altele nu prea. Oricum, este o altă față a orașelor noastre. Privesc, de pildă, mai aten la Râmnicu-Vâlcea. Nu ştiu cine e mai marele care a patronat edificarea unui oraş modern.

Dincolo de construcții de fabrici şi transfăgărăşene sunt, însă, şi probleme sociale. Salariile nu ar fi prea rele, dar ce să cumperi? Pensiile, ca şi salariile, se plătesc la timp, însă pierzi multă vreme la cozi, mai ales la Alimentare. Tineretul înțelege mai puțin aceste greutăți deoarece, de regulă, se sacrifică părinții. În licee şi facultăți, în continuare, nu se plătesc taxe. Bursele sunt burse. Vacanțele au mulți studenți şi elevi cu gratuități la mare şi la munte, cu distracții în limitele socialismului. Dar… dar omul de rând este tot mai sleit de constrângeri şi restrângeri de la masă, de la casă, de la bunuri elementare şi, mai ales, alimentare. Merg ei la odihnă, în stațiuni de tratament, mai ales pensionarii, au medicamente destule gratis, dar mai trebuiesc multe, multe altele, pe lângă acestea…

Se vor găsi oameni obiectivi, fie ei istorici, economişti, sociologi, publicişti care să scrie „sine ira et studio", cronica realizărilor exacte ca şi a

minusurilor reale, din acești ani”.

Cele trei volume, totalizând un număr de 1.722 pagini, se încheie cu o postfață a prof. dr. Ion Soare, din care consemnăm și noi, la finalul acestei scurte prezentări : „Recenta carte a cunoscutului istoric Titu Georgescu este, după opinia noastră, una dintre cele mai tulburătoare lucrări ale acestui început de mileniu, de secol și de deceniu. Ea reprezintă mărturia, de o sinceritate cuceritoare, a unui om dublat de un specialist, despre o perioadă învolburată, de circa patru decenii, din viața sa și a țării, deopotrivă. De ce această identificare făcută de noi și – în primul rând – de autor ? Pentru că, într-adevăr, autorul – personaj pare a fi trăit, de la o vârstă fragedă, în mijlocul unor evenimente reprezentative pentru istoria noastră.

F. SIMA

SE ANUNȚĂ O NOUĂ CARTE

„ARPEGII” DE VASIAN MIRCESCU

Alcătuiesc acest periplu prin viața și activitatea prietenului Mircea VASII – pornind de la câteva date, schematice, scrise de el pe o foaie de drum, între două drumuri, de la Jiblea Călimăneștilor unde locuiește, la Râmnicu-Vâlcea unde activează cu serviciile. Își plătește întotdeauna drumurile, nu pleacă la ocazie fără să plătească…

Astfel, aflăm că s-a născut pe 24 ianuarie (zi importantă, aflată sub steaua Unirii) 1956, în satul Drăgănești, aflat pe partea cealaltă a Oltului, unde se ajunge pe o punte întinsă cu cabluri legănătoare, mai sus de orașul Brezoi, județul Vâlcea, al șaptelea copil din cei opt ai familiei Alexandrina și Nicolae Vasii, suflete credincioase, cu frică de Dumnezeu, locuind în apropierea bisericii satului; de fapt, toate locuințele sătenilor se află în apropierea bisericii; biserica îi strange pe toți în preajma ei, sub aripile ei călduroare își strange puii asemenea unei cloști iubitoare…

Școala primară o urmează în satul natal, între anii 1963-1967, apoi cursurile școlii cu clasele V-VIII în satul vecin, Călinești. Între anii 1971-1975 urmează Liceul Agricol la Sibiu, efectuând apoi stagiul militar la T. R., nouă luni, în anii 1975-1976, la vânători-de-munte, nu prea departe de locurile natale, la Câmpulung-Muscel. Ca urmare a concursului de admitere dat cu un an înainte, urmează Facultatea de Zootehnie din București, pe care o termină în anul 1980, devenind inginer zootehnist. A lucrat apoi ca inginer-șef de fermă la două unități cooperatiste, în comuna „Nicolae Bălcescu” și în localitatea Băbeni, din județul Vâlcea. Din 1991, după așa-zisa restructurare a agriculturii, a fost șef de Centru Agricol la Malaia, pe Valea Lotrului, apoi la Bujoreni, lângă Râmnicu-Vâlcea, de unde s-a pensionat pe caz de boală în anul 2004. Între anii1996-2000 a urmat cursurile Facultății de Teologie a Universității din Craiova, pe care a absolvit-o cu brio, încercând doi ani la rând să ia o parohie pentru „a sluji la Sfântul Altar”, cum îi plăcea să-și exprime dorința. Nereușind să urmeze acest drum, urmează alți cinci ani de studii, la Facultatea de Arhitectură a Universității „Ion Mincu” din București, arhitectura fiindu-i o altă veche pasiune, pe care o practică, în continuare, constrâns de necesitățile vieții… Este căsătorit cu inginera Elena (Dorina) VASII, având pe fiica cea mare, Ramona-Elena, juristă, căsătorită, locuind și lucrând în București.

De menționat repercusiunea marii dureri suferită prin pierderea fiicei celei mici, Iulia-Alexandrina, în vârstă de numai 13 ani și o lună, înecată în apele Oltului, într-o vacanță de vară…

A cochetat cu poezia încă din adolescență, contribuind chiar și cu o poezioară într-o revistă volantă care circula prin școlile generale din acea vreme. În liceu a mai scris câteva poezii, apoi mai multe în primii ani de facultate, dar neîndrăznind să le scoată la iveală. A mai scris în nopțile cu „insomnii de matase”, în timpul ingineriei pe la cele două comune din județ, ca apoi în timpul studiului la Facultatea de Teologie să i se reveleze cu adevărat înclinația spre poezie, de data aceasta cu tentă religioasă dar nu numai, continuând să scrie cu ardoare.

Cunoscându-ne personal pe la seratele literare vâlcene, ne-am legat, într-ucâtva, sufletește, îndemnându-l să ne aducă texte spre lectură și spre publicare în revistele „Povestea Vorbei” și „Cultura vâlceană”, unde încă sunt redactor și colaborator, reviste aflate sub patronajul unui bun coleg și prieten scriitor și sculptor - pictor Petru-Simion CICHIRDAN, om generos, deschis la suflet și la pungă. Apoi am selectat, împreună cu autorul, primele 75 de poezii pentru a și le publica într-o primă, carte, debutând, astfel, în anul 2010 cu volumul „Să mă aplec, ușor, peste durere”, apărut la editura „Ramuri” din Craiova, redactor fiindu-i poetul Florea MIU.

Al doilea volum, „Nes(p)ațiu”, a fost publicat în anul 2013, la editura „M.J.M.” tot din Capitala Băniei, a distinsului om de cultură Jean BĂILEȘTEANU, cu o prefață bine rostuită de criticul literar Aureliu GOCI, volum cuprinzând 46 de poezii, în majoritate cu tentă religioasă, dar sub pseudonimul Vasian Mircescu, pe care și-l păstrează în continuare și astfel semnează grupaje de versuri și în revistele literare „Apollon”, director George CĂLIN, „OltArt”, director Constantin VOINESCU „Memoria slovelor”, director Alexandru NĂLBITORU, „Rotonda valahă”, director Ioan BARBU, „Vatra veche”, director Nicolae BĂCIUȚ. Asemenea grupaje sunt incluse și în „Dicționarul scriitorilor români contemporani”, vol II, Iași, Editura TipoMoldova, 2016, sub redacția poetului Aurel ȘTEFANACHI și în antologia „Popasuri scriitoricești pe Olt și Olteț”, vol. II, Oradea, Editura Primus, 2016, alcătuită de omul de litere și matematician Florentin SMARANDACHE și vor urma, desigur, și altele, cu voia Domnului și cu inspirația autorului.

Continuă să lucreze ca proiectant particular și uneori, printre echere și compasuri, sau printre programele de arhitectură, i se mai furișează câte o muză printre foile de scris, făcându-l să plutească „ușor, ușor, spre câte un pic de roz, de liniște și de culoare”, dup cum ni se mărturisește, adeseori.

Transpare, în versurile dintotdeauna scrise de Vasian MIRCESCU, neputința omului în fața sorții, în fața Universului implacabil. Tot ce este clădit de Dumnezeu este pentru vecie așezat în matca Timpului, a Spațiului înconjurător, Omul fiind încununarea măreției Domnului care, la rândul său, ne este Cunună și Coroană. La Altarul unde se spovedește și se roagă Poetul, cu o lumânare aprinsă în mâna ca un vreasc, cu mâna pregătită pentru închinare, cuprinde între degetele sale toată nădejdea și încrâncenarea strânse în timp, dar și blândețea sufletului care-și îmbracă o cămașă albă cu năzuința de izbăvire întru Eterna Pace. „Atent la tot și la toate”, ne dăruiește următoarea carte, „Arpegii” de la poalele muntelui, pe o masă scundă, de lemn, în lumina și în cântecul Oltului - tată...

Felix SIMA

Valeriu Ionescu, ilustrații la *Arpegii*

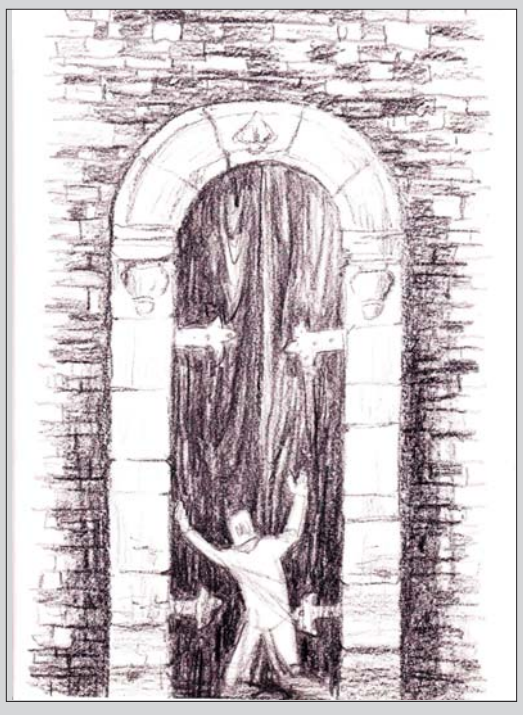

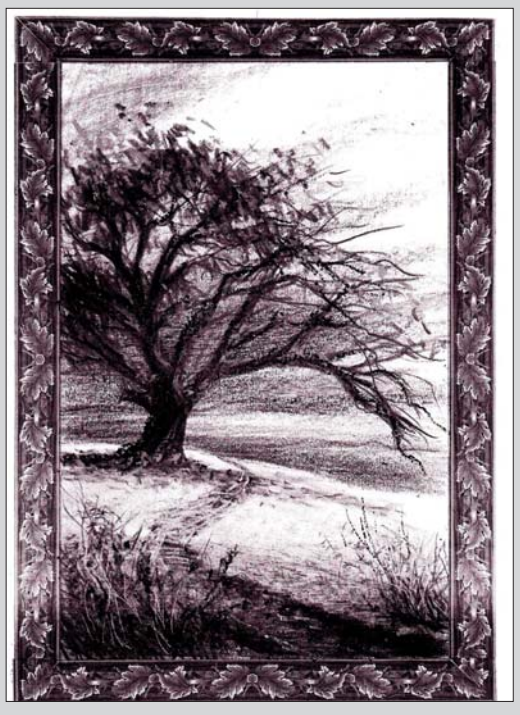

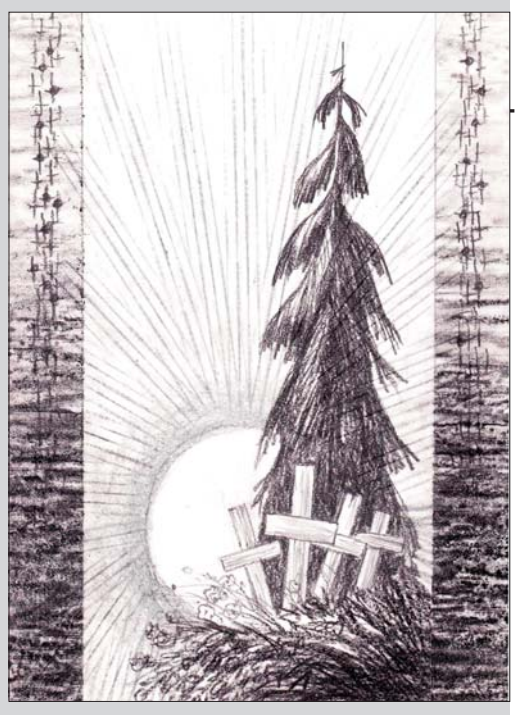

TANDEM ARTISTIC DE VALOARE LA BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ

Eveniment, sărbătoare, la Biblioteca Județeană Vâlcea cu ocazia desfăşurării (la nici câteva săptămâni de la expoziția pictoriței de la Muzeul de Istorie, cotată la superlativ) vernisajului expoziției de acuarelă, Violeta Scrociob, cuplată cu lansarea cărții de poezie „Noaptea, şi tăcerea strigă” semnată de Nicu Cismaru; iată, vicepreşedinte şi preşedinte, tandem artistic de valoare, nu numai cu reliefare în public, adevărat spectacol, dar şi în actul de conducere al Societății culturale „Anton Pann”...Surprinzătoare şi foarte plăcută, moderatoare a întregii manifestări a fost Alina Neagoe, avocat, poet şi interpret de muzică populară! Fără legătură cu subiectul, dar necesar, este să spunem, că, prin aceşti reprezentanți ai artelor libere-independente (alături de cei trei amintiți până acum fiind şi Mihaela Rădulescu, critic literar „de serviciu”, la cenaclul literar), Societatea „Anton Pann” se află la un vârf calitativ maxim, de afirmare, cu atât mai mare-pozitiv-cu cât a fost de mare dezastrul care a urmat după 2012, când a plecat dintre cei vii Costea Marinoiu, preşedinte al Societății... O echipă ca aceasta, rar se poate întâlni!

*

Violeta Scrociob s-a prezentat în fața vâlcenilor cu ultimile sale creații, excepționale (obişnuindu-ne cu o mare diversitate de îndeletniciri artistice:creație literară, lectură poezie, realizare emisiuni TV, publicistică, desen, pictură în diverse tehnici) realizate în tehnica acuarelă. Parte a picturii extrem de dificilă, aşa cum spunea şi invitata de la Sebeş, Corina Iulia Corpodean: „...în zilele noastre, acum, numai un pictor de mare talent şi cu instrucție desăvârşită se poate manifesta cu succes în acuarelă (aprox. n.n)”, acuarela coabitează, la Violeta Scrociob, fericit cu desenul, şi, ce este mai interesant, nu se îndepărtează de realitate, demonstrând, în acest monumental timp al scamatoriei plastice (dar şi de alt fel), al abstractului, că realismul-clasicul-încă nu ne-a părăsit, dimpotrivă, că este chiar necesar în acest spirit al ecologismului. În acest timp al spiritului ecologic, în plan afectiv, artistic, dar şi ştiințific, tehnologic, calea şi mersul Violetei Scrociob de până acum, trebuie aleasă de mai micii bătători la porțile cunoaşterii expresiei artistice, dar şi a celor îndreptați spre cunoaşterea ştiințifică...Un drum pe care ne-am înscris şi noi, artişti independenți dintotdeauna, când, încă la vârsta adolescentină alegeam, ca să fim moderni, calea suprarealismului realizat cu mijloace realiste (sic!) de tipul unui Giorgio de Chirico sau Salvador Dali...

Cum spuneam şi la vernisaj, de vreo cinsprezece ani, Violeta Scrociob evoluează continuu şi acesta este cel mai bun lucru, nu stă înțepenită în atelier, într-o singură manieră, cum se întâmplă în cazul plasticienilor „profesionişti” (vorba vine căci ei câştigă bani de întreținere din alte profesii) cu patalama, şi, fără tradiție în ale profesionalismului! Fără practică, la timpul trecut! practica Violetei, la timpul trecut, este desenul!...pe care l-a învățat la Institutul de Artă Sacră!

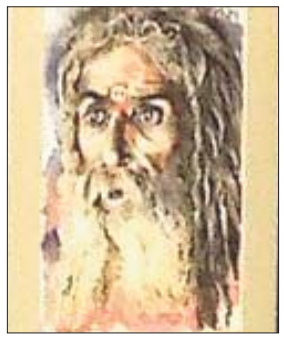

Nu greşim, dacă alăturăm, la timpul prezent numele Violetei Scrociob celui încetățenit deja, de mare valoare în acuarela vâlceană, Medi Dinu Wechsler, pictorița de acuarelă afirmată în Franța şi născută în Brezoi.

Violeta Scrociob îşi plasează în față mândria de artist independent, desigur, cu o mare şi valoroasă şcoală în specializare, pe care am amintit-o mai sus, dar şi cu şcoala de la Râmnic, pe care (de ce nu) împreună am sesizat-o şi evidențiat-o după 2000, şi, care, astăzi, se mândreşte cu artişti de prestigiu! dar pe care lumea opacă, vâlceană, în care trăim, nu îi vede aşa cum ei merită...Să admirăm gestul Violetei Scrociob, de la sfârşitul vernisajului, când a învitat în fața publicului pe cei câțiva, dar dintre cei mai buni, artişti din gruparea independentă şi pe care o enumerăm la întâmplare şi nu exhaustiv: Ilie Alexandru, Teodor Duței, Alexandru Trandafir, Gabriel Medvedov, Diana Mitulescu, Arpad Nagy, Cristi Creangă, Narcis Roibu, Violeta Țuicu, Bogdan Constantin...

La verisajul din 03 noiembrie 2016 de la Biblioteca Județană, întrega asistență, extrem de numeroasă, a

aplaudat talentul-harul-interpertului Cornel Popescu, din Craiova, la caval (cântă şi la alte instrumente de suflat-aşa cum a făcut-o la lansarea cărții noastre apărute în 2015, „Spiritul 21 şi Aforismele lui Brâncuşi”, Ed. Intol Press, de la Muzeul de Artă din Craiova-inuie 2016), domnia sa fiind un prieten consacrat, membru, al Societății „Anton Pann”...

*

Moment la fel de interesant-important-a fost cel în care Nicu Cismaru şi-a lansat cartea în sala de conferințe a Bibliotecii Județene, moment împărțit în două etape: prezentarea cărții făcută de Dumitru Sârghe, scriitor din Slatina, Ed. Hoffman, care a editat şi cartea, şi Mihaela Rădulescu, profesor-doctor în literatură, preşedintele cenaclului Societății „Anton Pann”; partea a doua, transformându-se într-un adevărat recital de poezie susținut de Violeta Scrociob şi actorul Cristian Alexandrescu, recital de poezie din cartea lui Nicu Cismaru.

Poet cunoscut, şi publicist, încă din 1990, coleg cu noi în presa timpului: „Experiment”, „7 Zile”, „Alternativa”...Acum, poet consacrat, veritabil; poet al crinului împărătesc. Este uimitor pentru noi toți, să constatăm în acest răscolitor şi simțitor artist atât talent, în cele câteva cărți, amintindu-ne de stări ale poeticii vâlcene specifice anilor 70-80...Om cu mult bun simț, în cei douăzeci şi şapte de ani, nu l-am văzut dând din coate, nici măcar încercând să se afirme pe culmi de fildeş aşa cum au făcut mai toate progeniturile cu talente nerecunoscute, atunci...dar, afirmate strâmb, după! Poezia sa aparține deopotrivă spațiului oniric şi real, ca al mai tuturor acelor „optzecişti”, dar, ce este mai important, ca şi în cazul Violetei Scrociob, Nicu Cismaru afirmându-se şi construind în spațiul benefic al realului, trecând peste orice impediment, chiar şi acela de a risca să pară vetust... În cartea prezentată, frumos îngrijită de colaboratori şi Ed. Hoffman întâlnim atâtea şi atâtea dovezi de îndrăzneală de a trăi în cele două spații opuse, oniric şi real! ca şi în cazul unui artist plastic, acela de a se exprima în suprarealism cu mijloacele realului. Acestea fiind spuse, remarcăm şi latura imagistică a versului, a stării poetice; o bună şi remarcabilă realizare, poezia domniei sale, în spațiul vizualului! „.../ Câinele vieții urlă la ele sbătându-se în lanț./ Luna scuipă pe nori şi norii pe lume/ şi lumea…Tristețe!?/ De ce atâta tristețe când sufletele/ încă mai iubesc ploaia...şi toamna cu ranița ei? de ce atâta tristețe când încă mai fumegă tăciunii?/ Simt junghiurile nopții urlându-şi durerea/ în coastele mele şi ard...” (Fragment din *Noaptea şi tăcerea strigă*, op.cit, pag. 11)

sp cichirdan

MULȚUMIRI ŞI REGRETE ACUM LA SFÂRŞIT DE AN 2016

Anunțăm cititorii noştri că în ultimile numere ale publicațiilor noastre lipsesc cronicele muzicale şi teatrale, întrucât instituțiile culturale râmnicene refuză orice colaborare cu revistele Intol Press...Dăm mai jos părerile, desore noi ale unor specialişti în muzică şi teatru:

Orazio Baronello, Italia

La ringrazio ulteriormente per avermi donato quel volume di suoi articoli, lo terrò come cosa preziosa a ricordo del bellissimo concerto realizzato il 21 gennaio 2013 in filarmonica.
Aspetto di leggere i suoi articoli sulle riviste Culturali da Lei così ben curate.

Mircea Cornişteanu, director general Teatrul Național din Craiova

Vă mulțumim pentru recenzia din ziar...Vă aşteptăm oricand cu plăcere la spectacolele noastre, la Craiova ...(noiembrie. 2015)

Edith Negulici, secretar literar Teatrul Evreiesc de Stat

Vă mulțumim pentru cronica spectacolului FRAU HESS ŞI GRADINILE EI.
Ne bucurăm ca v-a plăcut. Avem plăcerea să vă invitam şi la spectacolele noastre din Bucureşti, oricand veți fi aici. (...) 20 11 15.

ILIE GORJAN

ZIUA FĂRĂ CUVINTE
(1 Decembrie 1918)

Toate, toate-s aduceri aminte
Din ziua aceea fără cuvinte,
Toate sunt urmele acelui popas
Din ziua aceea fără de glas.

Curgeau, curgeau românii-n neştire,
Vesteau şi credeau în sfânta unire,
Spre Alba veneau ca un clocot,
Spre cer se-nălța o chemare de clopot.

Un vis de mărire se urnea din zăgazuri,
Zarea cânta sub albe talazuri,
Mureşanu-şi vedea ideea-mplinită:
O țară de glorii în veci ocrotită.

Ardeau pe coline focuri spre Lună
Ducând mai departe vestea cea bună,
Făcliile vii dansau biruința,
Sub flamura țării se-mplinea năzuința.

Mai marii adunării poruncă au dat
Să fie hrisovul parafat şi semnat,
S-a dat atunci în lume strigare:
În veci să trăiască România cea Mare!

100 ANI DE LA MOARTEA LUI ŞTEFAN LUCHIAN

Claudia VOICULESCU

Vis-à-vis de Universitatea bucureşteană se află Muzeul Municipiului Bucureşti... 3 noiembrie 2016... Zi de toamnă cu ploaie... Intru în muzeu...

Muzeul de azi e fosta reşedinţă aristocratică a postelnicului Costache Grigore Sutzu (1799-1875), ridicată între anii 1833-1835 de către arhitecţii austrieci Conrad Schwink şi Johan Veit în stil neogotic. Intrând în acest edificiu cu totul şi cu totul aparte, nu poţi să nu admiri măiestria cu care l-a împodobit sculptorul şi artistul decorator Karl Storck în 1862 pentru fiul lui Costache, Grigore Sutzu (1818-1893) şi soţia sa Irina. Până la începutul secolului al XX-lea, a fost reşedinţă particulară. La 23 ianuarie 1959 (la sărbătorirea centenarului Unirii Principatelor Române) palatul este destinat Muzeului Municipiului Bucureşti şi se deschide pentru public, găzduind expoziţii având ca tematică istoria oraşului Bucureşti.

Într-una din sălile istoricului edificiu, am putut viziona o mică expoziţie dedicată pictorului Ştefan Luchian la 100 de ani de la plecarea lui din această lume şi numită « Vindecări miraculoase ». Şi expoziţia a fost deschisă la 25 mai a.c. şi se va închide la 27 noiembrie a.c. Picturile fac parte din patrimoniul pinacotecii muzeului. M-am minunat şi m-am lăsat fascinată încă şi încă de tablourile botezate de însuşi Luchian : « Roşiorul », « Flori », « Albăstrele », « Portret de femeie », «Garoafe », « Trandafiri », « Mănăstirea Brebu », « Casă din Brebu », « Cobzarul ». Şi trebuie să spun - şi poate că s-a mai spus – că picturile transmit o anume vibraţie prin strălucirea transparentă a cromaticii culorilor făcându-te astfel să simţi, tocmai prin acest lucru, sufletul nobil, înaltul umanism şi nepărmurita dragoste de natură a maestrului Luchian. Cel ce se născuse la 1 februarie 1868 în Ştefăneştii Botoşaniului şi se stingea în Bucureşti la 28 iunie 1916, fiind înmormântat la Cimitirul Bellu.

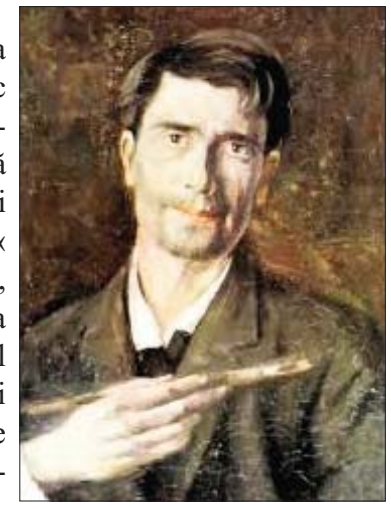

« Poetul plastic al florilor » îl avusese ca maestru de început pe neîntrecutul Nicolae Grigorescu. Şi, cinstit şi recunoscător, s-a spovedit : « tot ce ştiu am învăţat de la Grigorescu ». Iar Grigorescu, văzând cum pictează, a exclamat la rându-i : « În sfârşit, am un succesor ! » . A trecut, avându-i ca profesori pe Theodor Aman, pe Gheorghe Tattarescu şi pe Constantin Stăncescu, prin Şcoala de Belle-Arte din Bucureşti – terminată în anul morţii lui Mihai Eminescu –, prin Academia de Arte Frumoase din München şi prin Academia Julian din Paris, declarând : « Nu m-am împăcat niciodată cu şcoala... Am învăţat mai mult de la Grigorescu şi prin muzeele şi expoziţiile din străinătate ».

Sensibilul şi înzestratul fiu al al lui Dumitru Luchian – comandant al Batalionului nr.3 de grăniceri şi prieten cu Al.I. Cuza –, a urmat şi cursurile de flaut ale Conservatorului bucureştean. Cânta la flaut... Ar fi vrut să cânte la vioară...

Cel ce se revoltase împotriva academismului şi a principiilor conservatoare în pictură, susţinea că: „este mai bine inegal, cu greşeli, decât corect şi uscat” şi că „poţi să desenezi bine, să ai culoare cât de frumoasă, dacă nu pui simţire, nu iese nimic”. Şi... a convins. Şi este nemuritor.

CLAUDIA VOICULESCU

CURRICULUM VITAE

- Născută: 30 ianuarie 1950, în comuna Corbii-Mari, jud. Dâmbovița.
- Membră a Uniunii Scriitorilor din România.

Recomandări: Ana Blandiana, C. D. Zeletin, Ion Horea, Al. Baciu, Aurelian Chivu, Ernest Verzea.

- Membră a Societății Medicilor Scriitori şi Publicişti din România (SMSPR), fiind cooptată în Consiliul Național de Conducere al acesteia.
- Membră PEN-Român.
- Membră U.M.E.M. (Union Mondiale des Écrivains Médecins)
- Membră SRIM (Societatea Română de Istoria Medicinei)
- Membră a Societății Scriitorilor Tărgovişteni
- Debut în poezie: 1968 în revista “Manuscrise“ a Liceului nr.27, Bucureşti.
- Debut editorial: 1978 în “Caietul debutanților“ în urma “Concursului de debut în poezie“ al Editurii Albatros. Aprecierile critice la grupajul de poezii intitulat:

“Jocul şotron“ s-au datorat poetului Şt.Aug. Doinaş cât şi criticului literar Laurențiu Ulici.

Volume publicate:

1995 – Rondelul orei fermecate: Prefața: Marcel Duță. Postfața: Cezar Baltag Editura Insert, Bucureşti

1997 – Nimic pentru vamă: Editura Helicon, Timişoara

1998 – Arzând anotimpuri: Postfața : Petre Popescu-Gogan Editura Helicon, Timişoara

2001 – Dintr-o iubire: Prefața: Cezar Baltag Editura Signata, Timişoara

2006 – Şansa suferinței: Prefața: Aureliu Goci Editura Muzeul Literaturii Române, Bucureşti

2008 – Sudul târziu: Editura Vremea, Bucureşti

2010 – Dintr-o iubire. Ediție bilingvă română-maghiară. Ed.Agerpress, Bucureşti, România / Szerelemből. Kétnyelvü kiadás román-magyar. Kiadó Agerpress, Bukarest, România

2011 – Poeme – Poèmes. Ediție bilingvă română-franceză. Ed. Detectiv, Bucureşti

2012 – Poezii. Ed. Ideea Europeană.

2012 – Spre ciuturi. Opera omnia. Ed. Tipo Moldova, Iaşi

2012 – Mozaic. Opera omnia. Publicistică şi eseu contemporan. Ed. Tipo Moldova, Iaşi

2014 – Trepte-n adânc. (Poezii). Ed. Tracus Arte

2015 – Vedere prin hublou. Opera omnia. Publicistică şi eseu contemporan. Ed. Tipo Moldova, Iaşi

Colaborări la reviste literare din 1968 - ...
Astra, Luceafărul, Cadran, Orizont, România Literară, Transilvania, Catarge, Destine, Viața Românească, Glasul Națiunii, Tainele Sănătății, Analele Sighet, Dorul (Danemarca), Oglinda Literară, Pagini medicale bârlădene, Ex Ponto, Maramureşul medical, Cronica Fundațiilor, Gândirea (serie nouă), Paradox, Jurnal de Nursing, Saeculum, Kairos, Sud, Memoria, Revista medicală română, Dunărea de Jos, Vitraliu, Euromuseum, Fântâna din Kos, Familia, Ateneu, Caietele Columna, Miracol de Brădiceni, Cervantes, Obsevatorul (Toronto, Canada), Vatra veche, Remember – Mihai Eminescu (Fundația internațională Mihai Eminescu), Dacia Magazin, Viața medicală, Climate literare, Experimentul Piteşti, Crinul satelor, Curierul de Vâlcea, Curtea de la Argeş, Lumea credinței, Brâncuşi, Constelații diamantine, Confesiuni, Scrisul românesc, Revista Zeit, Credința ortodoxă, Apollon, Scrisoare pastorală, Nor Ghiank, Personalități române şi faptele lor, Revista Română „Victor Gomoiu” de Istoria Medicinei, Almăjul.

ANUNȚ LITERAR

La rugămințile mai multor scriitori neincluşi în primele volume Popasuri 1-2, am decis să scot un volum Popasuri 3, cu scriitorii de pe Olt şi Olteț neincluşi în volumele anterioare. Vă rog să trimeteți un CV, o poză (color), şi 1-2 pagini literare. Email-urile mele: **fsmarandache@gmail.com** şi **smarand@unm.edu**.

NOTĂ. Ziarul apare cu 16 pagini, când poate, şi respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat şi de la oraş. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Revistă apărută cu sprijinul edililor vâlceni, care iubesc cultura scrisă, şi al Arhiepiscopiei Râmnicului

Tipărit la Prodcom, Tg. Jiu, 15 decembrie 2016

Ziar de cultură realizat de Asociația ECOSTAR 21 şi Editura **INTOL - PRESS.**

Director: Petre CICHIRDAN
Consilier editorial: Constantin POENARU
Senior editor: Arhim. Veniamin MICLE
Colaboratori: Felix SIMA, Mihai SPORIŞ, Claudia VOICULESCU, Simona Maria KISS, Gheorghe PANTELIMON, Adina DUMITRESCU, Gabriel GIB, Gherghe SPORIŞ, Paulian BUICESCU, Ilie GORJAN, Ligia NICOLESCU
Corector: Tina CICHIRDAN
Tehnoredactare computerizată: Bogdan CICHIRDAN

Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel/Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824,
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro
Preț: 3 lei